

PRIMĂRIA
MUNICIPIULUI
PLOIEȘTI

CONSILIUL LOCAL PLOIEȘTI

CASA DE CULTURĂ
„ION LUCA CARAGIALE”
A MUNICIPIULUI PLOIEȘTI

Atitudini

revistă de cultură

27/07/2021 10:52 AM

Daria Pârvu – Ceas (Premiul I)

În acest număr:

Inedit: Titu Maiorescu, ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice

acad. Nicolae Noica: „Datoria noastră este să transmitem ștafeta”

(interviu cu directorul Bibliotecii Academiei Române)

Stelian Jarcă: *Amintirile vieții mele*

Codruț Constantinescu: *Anul 1928 în Prahova*

Atitudini

revistă de cultură

Publicație editată de **Primăria Municipiului Ploiești, Consiliul Local Ploiești și Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești**

Directorul Casei de Cultură: Marian Dragomir

Redactor-șef: Dan Gulea

Redacția: Ivone-Marlen Scărlătescu, Mihai Ioachimescu

Rețele sociale: Silvian David

Colaboratori permanenți: Codruț Constantinescu,

Magda Răduță, Dorin Stănescu

Corectură: Marius Dumitru

Layout & DTP: Mariana Dăscălace

Tipar: SC 2M DIGITAL S.R.L.

ISSN: 1584 - 0832

Colaboratorii pot să ne trimită textele numai în format electronic. Autorii care doresc să fie recenzați în paginile revistei sunt rugați să expedieze cărțile pe adresa redacției: Ploiești, Piața Eroilor nr. 1 A, etaj I

telefon: 0244/578.148

site: www.casadecultura.ro

FB: facebook.com/atitudiniploiesti

email: revistaatitudini@gmail.com

Responsabilitatea pentru conținutul opiniilor, argumentelor sau părerilor aparține, în exclusivitate, autorilor. Materialele primite, publicate sau nepublicate, nu se înapoiază. Redacția revistei nu împărtășește întotdeauna ideile conținute în textele publicate.

CUPRINS SEPTEMBRIE 2021

[ARGUMENT]

DAN GULEA/ *Școala noastră cea de toate zilele* pag. 1

[AVANPREMIERĂ EDITORIALĂ]

TITU MAIORESCU, ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice pag. 2

[INEDIT]

STELIAN JARCĂ/ *Amintirile vieții mele* pag. 7

SORIN STOICA/ *„Aristocrația”* pag. 9

[ACADEMICA]

MAGDA RĂDUȚĂ/ *Pâinea profesorilor de română (eseu suficient de structurat)* pag. 10

acad. NICOLAE NOICA/ *„Datoria noastră este să transmitem ștafeta”* pag. 12

[ISTORIE LOCALĂ]

CODRUȚ CONSTANTINESCU/ *Anul 1928 în Prahova* pag. 15

[LITERATURA]

SIMONA ANTONESCU/ *„Bulevardul seamănă cu bunicul. Amândoi erau drepecți, perfecți și ocrotitori”* pag. 19

[ACTUALITATEA CULTURALĂ]

La Filarmonica „Paul Constantinescu”/ *World War I and Beyond/ Traversând Ploieștii*, vol. II/ Lucian Avramescu/ *„Vacanța la muzeu”* pag. 22

[SPORT]

TITI PROSOP/ *„Boxul este un bun ambasador al României”* pag. 24

Școala noastră cea de toate zilele

Dan Gulea

Școala începe sub semnul accentuat al instabilității: pandemia se suprapune obișnuirilor impreciziei, într-o lume în care începutul anului școlar se fixează prin ordin de ministru, mereu la altă dată, în care sfârșitul anului școlar este stabilit prin același ordin, ca și cum timpul s-ar putea dilata sau contracta de la un an (școlar) la altul. Mai mult, voci diferite lansează periodic tema ca școala să continue și în vacanța de vară, pentru că avem „una dintre cele mai lungi vacanțe din Europa” – și aici se citează cercetători britanici.

Există în oraș un liceu care a purtat numele Sf. Petru și Pavel – nu neapărat dintr-o orientare religioasă, ci pentru că această sărbătoare este și cea care marca sfârșitul unui an școlar, momentul decernării premiilor. Astfel, sfârșitul anului școlar ca moment festiv este unul dintre exemplele de coerență ale sistemului nostru de învățământ, fiind marcat în jurul datei de 29 iunie încă de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Acest lucru nu împiedică unele voci să propună, în prezent, un „after-school” generalizat, ignorându-se nu doar tradiția, cât nevoile și dotările reale ale școlii: când vor fi spații dotate corespunzător (săli de mese, catering, aer condiționat, digitalizare – pentru a enumera doar câteva dintre aceste condiții de infrastructură) nimeni nu va avea nimic împotriva unei școli care să se extindă în timpul verii. Copiii vor veni bucuroși la școală, cu acceptul părinților, desigur.

Este caracteristic răspunsul ministrului Maiorescu către directorul școlii cu pricina, la 1874, când acesta, dar și primarul urbei (profesor, la rândul său) solicita sala mare a *gymnasiului* pentru desfășurarea alegerilor locale: „nu se poate – cu atât mai mult cu cât în aceeași zi are a se face solemnitatea distribuției premiilor”. Două motive deci: pe de o parte, principial, politicul nu are a interfera peste viața școlii, și, pe de alta, *nu se face* („cu atât mai mult”, spune Maiorescu) ca decizia politică să perturbe calendarul școlar. Întregul context, într-un volum de acte și documente *Titu Maiorescu – ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice*, în curs de apariție la Editura Muzeului Literaturii Române, din care am selectat în avanpremieră câteva pagini pentru *ATITUDINI*.

Am căutat astfel un portret al școlii de ieri și de azi, făcând apel la o serie de documente și texte, dar și la opinii ale unor actori implicați la vârf, din mediul universitar și academic, pentru a depăși cadrul unui oraș în care, în ultimii 30 de ani, nu s-a edificat nicio școală nouă (cu excepția unei grădinițe sau două, e adevărat). Pe lângă realitățile școlii de la sfârșitul secolului al XIX-lea, prin vocea lui Maiorescu, revista cuprinde și câteva fragmente, de asemenea inedite, din jurnalul unui muncitor, Jarcă N. Stelian, fiu de țărani, care se duce la școală în perioada interbelică și își notează impresiile și amintirile. Mai aproape de noi, Sorin Stoica (în continuarea textelor publicate în numărul trecut) vorbește despre școala anilor 1980 în comparație cu opinia despre școala de acum 20 de ani (din anii 2000), pe când Magda Răduță aduce o perspectivă universitară asupra actualității, iar academicianul Nicolae Noica, membru de onoare al Academiei Române și directorul Bibliotecii Academiei, ține o adevărată prelegere despre rolul educației.

Această incursiune în lumea școlii, văzută de-a lungul timpului, poate fi considerată un fundal pentru lumea de astăzi, când se manifestă ceea ce specialiștii în educație numesc *pedagogizarea fenomenelor sociale* (v. Carmen Crețu, în *Analele Universității Alexandru Ioan Cuza. Secțiunea Științele Educației*, vol. III-IV, Iași, 1999-2000, p. 71-87), în speță abilitatea societății, în general, sau a unei părți din societate, de a considera școala răspunzătoare pentru principalele probleme ale lumii de astăzi, de a delega școlii în genere anumite probleme sau fenomene care nu pot fi gestionate sau care nu aduc capital de imagine. Și foarte greu de gestionat este pandemia de coronavirus, iar școala pare a fi, pentru o populație care consideră vaccinul sau măsurile de prevenție o superstiție (doar 31% s-au vaccinat până în prezent, respingând vaccinul în primul rând din motive de ignoranță, din lipsă de educație), cauza ideală pentru decontarea aspectelor negative.

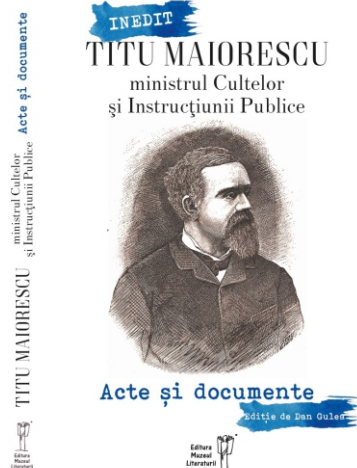
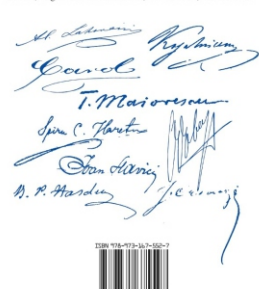
Sunt convins că va veni vremea când, în viitorul apropiat, vom edifica, în sfârșit, o școală adevărată într-un oraș în care știința va avea cuvântul său important de zis, conform valorilor contemporane, plasându-se astfel mai presus de superstiție sau de magie. Exemplele înaintașilor și, deopotrivă, exemplele din prezent nu ne lipsesc.

Titu Maiorescu – ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice

– fragment în avanpremieră din volumul cu același titlu aflat în pregătire la Editura Muzeului Literaturii Române –

Dan Gulea

În timpul celor trei ministere maiorescine (1874-1891), au contat deciziile luate în special în cadrul Consiliului general al instrucțiunii, organism de feed-back curricular, pe fundalul unei activități reformator-romantice. Se crează astfel imaginea unei configurații instituționale ce se va manifesta în epoca modernității: structuri ce anticipează examenele naționale, conceptul de manual – elaborare, aprobare, difuzare –, diagnoza și prognoza sistemului de învățământ, profesionalizarea și lupta pentru depolitizarea acestuia. Sunt acestea câteva dintre temele de dezbateri „din interior”, în care cuvântul lui Maiorescu a fost hotărâtor. O lume în care se intersectează, pe trepte osebite, Eminescu, Spiru Haret, Vasile Alexandri, Ion Creangă, I.L. Caragiale, Mihail Kogălniceanu, Alexandru Odobescu, Carol I, Bogdan Petriceicu Hasdeu, Al. Lahovari, Ioan Slavici.

Între 1874-1891, Titu Maiorescu a deținut în trei rânduri portofoliul educației, reprezentând gruparea junimistă, raliată conservatorilor lui Lascăr Catargiu; o incursiune în dialogul instituțional arată câteva inițiative semnificative. Maiorescu începe să reformeze un sistem care avea destule tendințe reacționare; una dintre ele, poate nu cea mai importantă, dar grăitoare: ortografia. Pentru a ieși din influența latinistă, asociată de multe ori liberalismului (paginile *Românului*, ziarul lui C.A. Rosetti, ilustrau grafia latinistă), Maiorescu dă o serie de ordine ministeriale, prin care face observații asupra stilului administrativ și, mai ales, asupra ortografiei, care nu se poate stabili „pe cale administrativă”. Prin decizia reprodusă în volumul de față, Maiorescu stabilește însă un necesar echilibru, anulând o serie de hotărâri ale predecesorului său, generalul Tell, care dorea să reglementeze administrativ scrierea, prin ordine adresate întregului sistem școlar. Un exemplu din broșura publicată cu această ocazie sub auspiciile ministerului, *Regule orthographice ale limbei române adoptate de Ministeriul Instrucțiunii Publice și al Cultelor și introduse în toate școlile de or quare gradu de învățământ* (1873), a făcut carieră: „Modificarea unor forme ale zicerilor. Substantivele derivate de a treia declinațiune latină fac nominativul în limba română ca ablativul în cea latină, precum: *professore, revisore, pontifice, carnifice* șcl. Adjectivele participiale, derivate de la a II-a și a III-a conjugare latină, fac după regula precedente, nominativul ca ablativul latin; dar după

analogie se scriu și se pronunță iute, precum: *presinte, absinte, putinte, existente, dependinte, descendinte*”.¹

O primă decizie a ministrului este organizarea, din toamna lui 1874, a unor cursuri (universitare) „pentru prosperitatea instrucțiunii”, la care va chema figurile cele mai reprezentative din spațiul public, dintre profesori, pentru că „studiile ce se propun în Universitățile noastre sunt prea restrânse în raport cu progresul științelor de astăzi”. Sunt invitați, și răspund pozitiv, Alexandru Odobescu (pentru arheologie), Theodor Rosetti (drept), B.P. Hasdeu (filologie romanică) și directorul de minister Teodor Nica, „dr. în științele politice, jude instructor la Tribunalul Ilfov” – căroră li se alătură însuși ministrul, pentru cursuri de logică. Inițiativa are un succes considerabil (la primul său curs asista și domnitorul Carol²) și arată dorința lui Maiorescu de a reforma. Acum, este notabilă relația cu Hasdeu, pentru că oferta lui Maiorescu vine în contextul în care lingvistul se manifestase ca o voce antijunimistă de prim rang, autor al unor farse, inventând autori și poeme pentru a fi publicate în *Convorbiri literare*, cu scopul de a demonstra, în principal, absența spiritului critic al Junimii; cei trei ani pentru care își proiectase Hasdeu cursul de filologie comparată se termină după numai un an universitar, pentru că Maiorescu nu mai sprijină proiectul acestor cursuri. Hasdeu îi răspunde ironic: „Mă grăbesc, dară, cu tot respectul de a aduce la cunoștința domniei voastre, domnule ministru, că deși nu sum nici avut, nici de constituțiune fizică robustă, totuși nu mă dezgust și nu obosesc niciodată când e vorba de a răspândi în juna generațiune română o direcțiune, nu zic nouă, căci aceasta ar fi prea pretențios, dar cel puțin o direcțiune sănătoasă și potrivită”.³

În privința relației dintre politică și școală, Maiorescu a avut o poziție fermă de la început, din timpul primului ministeriat (1874-1876); este astfel elocvent răspunsul pe care i-l dă primarului

¹ G. Panu, *Amintiri de la „Junimea” din Iași*, vol. I, ediție de Z. Ornea, Editura Minerva, colecția BPT, 1971, p. 120.

² G. Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Editura Minerva, București, 1981, p. 401.

³ Ap. Oprișan, *B.P. Hasdeu sau setea de absolut. Tumultul și misterul vieții*, Editura Vestala, București, 2001, p. 377.

Ploieștilor și directorului gimnaziului Sf. Petru și Pavel atunci când aceștia îi solicită localul școlii pentru o manifestare politică.

Documentele reproduse mai jos din timpul primului ministeriat provin din arhiva Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice (MCIP) de la Arhivele Naționale ale României, păstrând grafia timpului; ele ating trei preocupări: situația limbii române în sistemul de învățământ, inițiativa lui Maiorescu de a înființa o serie de „cursuri pentru prosperitatea instrucțiunii”, precum și, în al treilea rând, diferite rezoluții administrative.

I.

Limba română în școală

Decisiune. MCIP, dosar nr. 93/ 1874, f. 168

No 31

1874 Septembre 13

<Noi> Ministru Instrucțiunii publice și al Cultelor, considerând că modul de corespondență de până acum a serviciilor pendinte de Minister consumă prea mult timp din cauza aglomerării de fraze și forme netrebuincioase, de care se servesc unele servicii,

Decidem

Art. I. Toți impiegații acestui Minister însărcinați cu corespondența în materii relative la administrarea școalelor, cultelor și comptabilității, se vor conforma pe viitor următoarelor instrucțiuni:

- Vor face ca stilul de corespondență ce sunt datorii a ține după rezoluțiunile Noastre prealabile și ale Dlui Director general, să fie pe cât mai ușor și mai scurt, ferindu-se de fraze complicate și de cuvinte puțin întrebuințate în limba populară Româna.
- Pe marginea conceptelor vor însemna obiectul hârtiei lucrate pe scurt.
- Concluzia corespondenței o vor face fără use o formă de etichetă, precum: Primiți etc.
- De telegraf nu vor uza de cât în cazuri extraordinare, în lucrări cu termen la care n'ar ajunge ele prin expediție, precum și în delegări urgente cerute de autoritățile de pre afară.

Art. II și ultimul: Dnii Capi ai divisiunilor Școalelor, Cultelor și Comptabilității sunt însărcinați cu aducerea la îndeplinire a decisiunii de față încât privește serviciile alipite la acele divisiuni.

Ministru,
T. Maiorescu (ss)

Decisiune. MCIP, dosar nr. 64 / 1874, f. 4

Noi Ministru Instrucțiunii publice și al Cultelor avându în vedere că regulile ortografice ale unei limbi nu se stabilesc pe cale administrativă și auzind pe Consiliul permanent al Instrucțiunii,

Decidem:

Ordinele circulare No 755 de la 26 Ianuariu 1872 și No 3096 de la 24 martie anul trecut, prin care regulile ortografice ale limbei române adoptate în prescriptul verbal al Consiliului permanent de Instrucțiune din 28 Octombrie 1871 se declară obligatorii atât în cărțile didactice și ocupațiunile scripturistice ale scolarilor, cât și în corespondența corpului didactic cu autoritățile Instrucțiunii publice, sunt și rămân revocate de la data decisiunii de facia.

Ministru,
T. Maiorescu (ss)

Divisia școlilor

No 18

1874 Aprilie 11

Ordin circular. MCIP, dosar nr. 64 / 1874, f. 7-8-9

către toți directorii școlilor secundare și speciale de ambe sexe din țară / către Direcțiunile școlilor primare urbane de ambe sexe din țară / către toți Revisorii școlari din țară

Domnule Directore / Domnă Directore / Domnule Revisor,

Prin decisiunea ministerială Nr. 18, de la 11 Aprilie curent, publicată în Monitorul Oficiale nr. 85 de la 16/28 curent, revocându-se ordinele circulare Nr. 755, de la 26 Ianuariu 1872, și Nr. 3096, de la 24 martie anul expirat, relative la regulile ortografice ale limbei române, adoptate în prescriptul-verbale al consiliului permanent de instrucțiune din 28 octombrie 1871, subsemnatul are onoare a vă comunica această dispozițiune, spre știință.

Primiți, Domnule Directore / Domnă Directore / Domnule Revisor, asigurarea distinsei mele considerațiuni,

Ministru (loc pentru ss)
Capul divisieii (loc pentru ss)

II.

Cursuri pentru prosperitatea instrucțiunii

Adresă către rectorul Universității din București. MCIP, dosar nr. 133 / 1874, f. 166

No. 9197

1874 octombrie 2

D-Séle Dlui Rector al Universității din Bucuresci

Domnule Rector,

Studiile ce se propun în universitățile noastre sunt prea restrânse în raport cu programul științelor de astăzi.

Pentru a se da acelor studii o dezvoltare mai mare și mai uniformă cu destinarea institutelor de cultură superioară am crezut de cuviință a face apel la patriotismul unora din bărbații de distincțiune cari prin știința lor recunoscută se contribuie la prosperitatea instrucțiunii prin ținerea la ace universitate a le unor cursuri extraordinare.

La acest apel răspunzând cu vie mulțămire D-nii Theodor Rossetti, Al. Odobescu, B.P. Hâsdeu și Teodor Nica⁴ bărbați cari sunt recunoscuți prin scrierile Dlor literare și științifice și prin interesul ce au către instrucțiune, sub semnatura are onoarea a vă invita să bine voii a vă da acordul asupra acestor cursuri și în caz afirmativ vă rog să luați măsurile convenite pentru a se pune la dispozițiunea studenților o sală din cele ale universității spre a începe chiar din această lună cursurile ce s-au oferit a ține în sfera cunoștințelor Dlor.

Ministru,

Adresă către B.P. Hasdeu. MCIP, dosar nr. 133 / 1874, f. 170

Divis. Scoalelor

No 9512

1874 octombrie 11

D-Séle Dlui B.P. Hâsdeu, în Bucuresci

Domnul meu,

Dl Rector al Universității din Bucuresci comunicându-mi avisul D-Sele asupra cursului de Filologie comparată ce în urma apelului sub-semnatului din adresa No 8448 v'ați oferit a ține la acea universitate, am onoarea a vă face cunoscut că puteți începe acel curs în sala ce s-a destinat spre acest proiect de Dl Rector.

Ministru,

Răspunsul lui Alexandru Odobescu. MCIP, dosar nr. 133 / 1874, f. 171

No 19055

30 octom. 874

La acte spre știință (ss indescifrabil)

Domnule Ministru,

Priimindu adresa Dvoastră cu No 8449 prin care îmi faceți onoarea a me invita ca să țin la Universitatea din Bucuresci un curs extraordinar asupra unei

materii de care me ocupă mai special, m'am simțit tare măgălit de această distincțiune, la care me voi sili de sigur a corespunde precum mi plăceașe.

De și foarte însărcinat de ocupațiuni anse îmi voi face o plăcere a expune într'un curs de o lecțiune pre septamână, principiile științei arheologice.

Primiți, ve rog, Domnule Ministru, încredințarea preoșebitei mele considerațiuni,

Al. Odobescu (ss)

DSale

Domnului Ministru Secretar de Stat la Departamentul Cultelor și Instrucțiunii publice

Răspunsul lui Teodor Nica. MCIP, dosar nr. 133 / 1874, f. 172

No. 19054 30 octom 4

La acte spre știință (ss indescifrabil)

Domnule Ministru,

La onorifica invitațiune ce-mi faceți prin adresa Dvoastră cu No 8449 mă grăbesc a Vă răspunde că sunt gata a face un curs „Despre organismul statului” la facultatea de drept a Universității din București. Pentru acest curs Vă rog respectuos să faceți a mi se rezerva 2 ore pe săptămână în semestrul de iarnă al anului școlar ce se începe.

Primiți vă rog Dle Ministru asigurarea distinsei stime ce vă păstrez.

T. Nica (ss)

DSale

Dlui Ministru al instrucțiuni (sic!) și al cultelor

Răspunsul lui B.P. Hasdeu. MCIP, dosar nr. 133 / 1874, f. 173

No. 19053 30 octombrie 1874

La acte spre știință (ss indescifrabil)

Domnule Ministru,

Primind adresa Domniei Văstre sub nr. 8448, am resimțit o adevărată fericire de a pute concurge din parte'mi, după modestele melle mișlăce, a rădica Facultatea de Littere din Bucuresci la nivellul științei contimporane.

Din complexul studiilor sociologice, cari formază obiectul ocupațiunilor melle speciale, nici unul n'a fost mai neglăș, nici unul nu este mai puțin cunoscut în România ca studiul Filologiei Comparate, introdusă astăzi în toate Universitățile din Europa, și foarte importantă mai cu seamă la noi, unde ori-cine, sub pretext de a face filologieă torturează fără milă sărmana limbă română și, prin falsificarea limbei, violentează însăși istoria naționalității noastre.

Îmi veți permite dăra, Domnule Ministru, a ocupa

catedra de *Filologie Comparată*, făcându un curs triennal și anume:

An I. Fonologia comparată; 1 oră pe săptămână.

An II. Morfologia comparată; 1 oră pe săptămână.

An III. Istoria limbii române; 1 oră pe săptămână.

Orele ce mi-ar conveni mai bine vor fi seara între 7-8 ½, lăsându înse acesta la aprecierea Domniei Văștre.

Bine-voiți, Domnule Ministru, a primi și cu această ocaziune cele mai distinse considerațiuni.

B.P. Hasdeu (ss)

9 sept. 1874

Domniei Selle

Domnului Ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice.⁵

Anunț de presă. MCIP, dosar nr. 133 / 1874, f. 177

Ministeriul Cultelor

și al

Instrucțiunii Publice

Cabinetul Ministrului

Cursul dlui Rosetti începe joi în 31 Oct. și va continua o dată pe săptămână în aceeași zi.

Cursul dlui Maiorescu începe vineri în 1 noembrie și va continua o dată pe săptămână în aceeași zi.

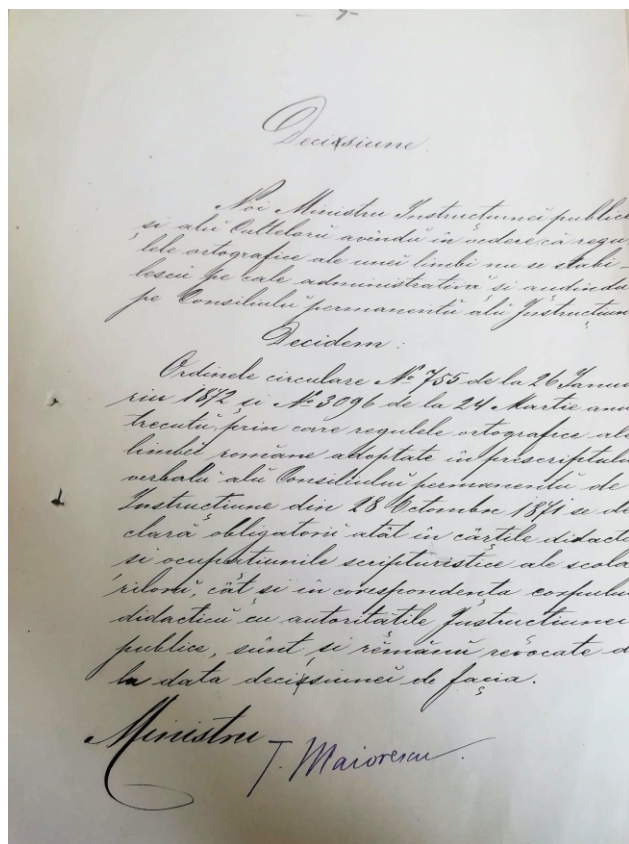
Toate aceste prelegeri se țin de la 7 și 8 ore sara în sala Facultății juridice la Universitate.

În urma <Prin> inițiativei Dlui Ministru al Cultelor și Instrucțiunii publice, luându-se avisul dlui Rector al Universității, se vor ținé în decursul anului școlar 1874-1875, <cu începere de astăzi 14 Octombrie> următoarele cursuri extraordinare și facultative la Universitatea din București.

1. Filologia comparată, de d. B. P. Hasdeu
2. Principiile științei archeologice, de d. Al. Odobescu
3. Despre organismul statului, de d. Teodor Nica, Doctor în drept și în științele politice, directorul Ministerului Cultelor
4. Despre Dările și împrumuturile publice, de d. Theodor Rosetti
5. Logica, de d. Titu Maiorescu

Cursul Dlui Hasdeu începe Luni în 14 Octombrie și se va ținé o dată pe săptămână, în aceeași zi.

⁵ Răspunsul lui Maiorescu la această propunere vine în iunie 1875: „terminându-se cursul extraordinar ce-ați ținut la Universitatea din București, în decursul anului școlar 1874-75 mă grăbesc a vă mulțumi pentru zelul și bunăvoința cu care ați lucrat în interesul instrucțiunii. Am totodată onoarea a vă înștiința că pentru viitor sunteți descărcat de acea însărcinare primită în urma invitării mele.” (ap. I. Oprișan, *op. cit.*, p. 371 ș.u.).

Ortografia în școală

Cursul dlui Odobescu începe marți în 22 octombrie și va continua o dată pe săptămână în aceeași zi.

Cursul dlui Nica începe miercuri în 23 Octombrie și va continua de 2 ori pe săptămână, Miercurea și Sambăta.

Directorului Monitorului Oficial

No 9633

1874 oct.

Bine-voiți ve rog, a dispune în dată înscrierea în Monitorul Oficial a anexatului anunț relativ la cursurile extraordinare ținute la Universitatea din București.

Ministru

Dlui Redactor al jurnalului *Pressa*

No 9634

Am onoarea a vă ruga, în interesul instrucțiunii, să bine voiți a da loc în coloanele stimabilului Dvoastră jurnal a anexatului anunț relativ la cursurile extraordinare care se vor ținé la Universitatea din București.⁶

⁶ *Pressa* din vineri, 18 octombrie 1874, p. 2, inserează acest anunț în coloanele sale, vorbind de inițiativa ministrului și de avizul rectorului pentru desfășurarea cursurilor; „tote aceste prelegeri se țin de la 7-8 ore seara, în sala facultății juridice la Universitate”.

1874. Juniu 20.
Stn. Director al Gimnaziului
Ploiești. -
Ca rezultat la reportul Dv No 69,
subsemnatul se face cunoscut
ca deja s'a răspuns Primăriei din ace-
ste urbe, și urma intervenirii
sele adresate Ministerului, ca
nu i se poate pune la dispozi-
țiune sala aceluia Gimnaziu
pentru efectuarea într-unsul, la
30 Juniu curinte, a alegerilor co-
munale respective, cu atât
mai mult cu cât în ace-a-și
și, în salile Gimnaziului are
a se face solemnitatea distri-
buției premiilor.
19 Juniu

III.

Alte rezoluții

Alegerile comunale din Ploiești. MCIP, dosar nr.
214 / 1874, f. 24

Dlui director al Gimnaziului Ploiesci⁷

Ca rezultat la reportul Dv No 69, subsemnatul ve
face cunoscut ca deja s'a răspuns Primăriei din ace-
ste urbe, și urma intervenirii sele adresate Ministerului,
că nu i se poate pune la dispozițiune sala aceluia
Gimnaziu pentru efectuarea într-ensul la 30 Juniu
curinte, a alegerilor comunale respective, cu atât
mai mult cu cât în ace-a-și și, în salile Gimnaziului
are a se face solemnitatea distribuției premiilor.

Titu Maiorescu (ss)
19 Juniu [1874]

Pe o cerere a lui Alexandru Odobescu. MCIP,
dosar nr. 218/ 1875, f. 1
15 martie 1875

se va libera cuv[enit] mand[at].
T. Maiorescu (ss)

Domnule Ministru,

Prin adresa Dv[ost]ră cu No 4512 din 19 mai anul
încetatu, în care ați aprobat propunerile ce am avut
onore a ve face în prrivița publicării unei
monografii asupra Thesaurului de la Petrósa, cu
cheltuiala Ministeriului, ați bine voit a dispune ca din
sumele cu care se acopereau lucrările făcute spre
acest sfârșit, de Dnii Henric Treux, A. Lambis și
Brendameux să se libereze chiar de atunci o parte, iar
pentru lei duoe mii duoe sute șapte deci 2270 lei dă
fiu eu înscris ca creanță asupra budgetului pe anul
1875.

Vin dar cu onore, Domnule Ministru, a vă ruga să
bine voiți a ordona să mi se libereze această sumă,
cunoscând că pe de o parte chromolettografele sunt în
lucrare la d. Morel în Paris, iar pe de altă parte în foarte
scurt timp voi pune sub tipar la Dl. Socec (carele
deja lucrăză la albumul de xylografii) textul edițiunei
române a monografiei.

Priimiți, ve rog, Domnule Ministru, încredințarea
pré osebitei mele considerațiuni.

Al. Odobescu (ss)

1128 15 martie 1875 15/3 1875
Se va libera cuv. mand[at]
Domnule Ministru
Prin adresa Dv[ost]ră cu No 4512 din 19 mai
anul încetatu, în care ați aprobat
propunerile ce am avut onore a ve face
în prrivița publicării unei monografii
asupra Thesaurului de la Petrósa, cu
cheltuiala Ministeriului, ați bine
voit a dispune ca din sumele
cu care se acopereau lucrările făcute
spre acest sfârșit, de Dnii Henric
Treux, A. Lambis și Brendameux
să se libereze chiar de atunci o parte
iar pentru lei duoe mii duoe sute
șapte deci 2270 lei va să fiu
eu înscris ca creanță asupra budgetului
Istok
Domnule Ministru Secretar de Stat
la Departam. Culteb. și Instrucțiuni

⁷ I.I. Romanescu, profesor de română, pionier al învățământului
ploieștean, membru în consiliul general al instrucțiunii.

Amintirile vieții mele

Jarcă N. Stelian

Coerența unui sistem de învățământ precum cel românesc poate fi verificată și prin însemnările lui Jarcă N. Stelian, un muncitor de la întreprinderea de utilaj petrolier „Concordia” din Ploiești, care a ținut un jurnal, intitulat *Amintirile vieții mele*, în 1945-1947; fiu de țărani, în momentul scrierii are

19 ani și este elev în ultima clasă la Școala profesională a Uzinelor Metalurgice „Concordia” (după 1948: Uzina „1 Mai”) din Ploiești. După absolvirea școlii, Jarcă N. Stelian (1927-2012) a lucrat la Uzină, inițial la secția Turnătorie, apoi în calitate de tehnician.

Revista *ATITUDINI* mulțumește dnei Jarcă Vasilica pentru amabilitatea de a ne pune la dispoziție aceste rânduri.

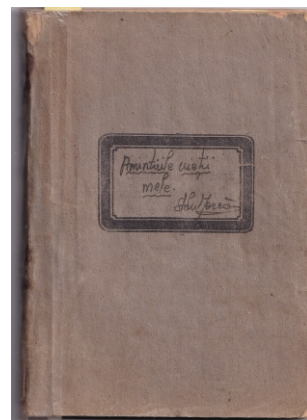
Momente de adevărată mulțumire sufletească

În general, după mine viața, așa cum o trăim noi astăzi este o luptă, o luptă pe viață și pe moarte între om și natură pentru existență. Că pentru alții o fi un soi de desfătare, nimic de zis, dar noi, cei mulți clasa de jos, numai de griji avem parte. Noroc căci a lăsat Dumnezeu uitarea, căci altfel n-am putea rezista necazurilor vieții. Cu toate că nu merg decât cu vârsta decât pe 20 de ani, totuși am și eu grijile mele. Nu de dorul unei fete, acestea rămân departe de ce scriu, ci de necazurile zilei, cari sunt destul de multe și nenumărate. Acum însă, deși sunt copleșit de griji, totuși viitorul are să fie mai greu. Parcă eu eram copil, apoi în școala primară. Ce om fără griji eram atunci. Toate însă au trecut. Au fost vise de cari acum sunt cu totul străin de ele. În curând poate îmi voi schimba și viața de cavalier trecând în viața unui început de cămin. Deși după unii prieteni nu-i deloc mulțumitor, totuși după mine cred că da. Nu se știe, sper să ajung bine, dar poate am să ajung mai rău, dar oricum trebuie să-mi

fac datoria cum și-au făcut-o și înaintașii mei. Am trecut până acum prin cei mai frumoși ani ai vieții de om, anii copilăriei. După mine prima parte a vieții mi-am îndeplinit-o. Am încheiat cu bine 11 ani de învățătură. N-aș dori mai mult nimic în viață, decât atât, ca și urmașii mei de voi trăi, să cunoască numai atât cât am cunoscut

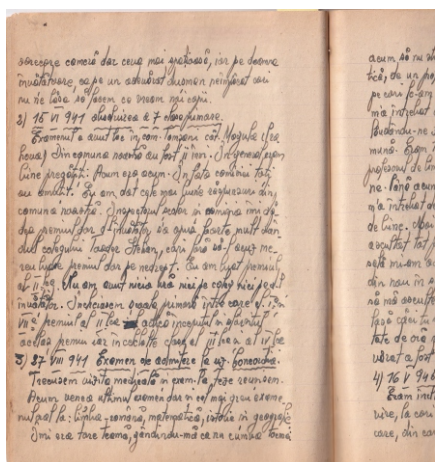
eu până acum. Deși anii de școală au trecut, mi-au rămas în minte vii unele amintiri pe cari nu le pot uita. Deci am avut și eu unele momente în viață de adevărată mulțumire sufletească. Aceste momente au fost în cursul anilor trecuți, cari acum îmi amintesc de ei rămânând cu o tristă amintire. Adevărate momente de mulțumire au fost următoarele:

1. 22 VI [1]935. Clasa I-a primară

Era o zi frumoasă de vară. În satul meu natal era mare sărbătoare. La școala din sat se serba sfârșitul de an școlar. În mulțimea copiilor de școală eram și eu. Terminasem clasa I-a. Eram același ca și când venisem: mic, grăsuț la față și rușinos foc. Mi-aduc aminte ca acum: ...se terminase serbarea și domnul învățător anunța lumea să facă liniște, căci se strigau numele elevilor premianți, oferindu-le premii.

Până atunci nici nu mă interesa serbarea, jucându-mă prin spatele scenei cu alți copii, dar când am auzit de premii ne-am apropiat mai de scenă să ascult. Deodată îl aud pe dl. învățător strigând: clasa I-a Toader Stelian, premiul întâi, media nu-mi mai aduc aminte. Când am auzit acest nume, am tresărit, cunoșteam pe acest coleg. Mă gândeam ce bucuros o fi. Dar până să mă mai gândesc, aud din nou vocea dlui învățător limpede și răspicat spunând numele meu. Jarcă Stelian, premiul al II-lea, media de emoționat ce eram, n-am mai auzit-o. Nici nu-mi venea să cred că eram eu. Repede dna învățătoare cari ne învățase mă apucă de mâini suindu-mă pe scenă. Nici nu mai știam pe ce lume sunt. După ce am sărutat mâna preotului din sat, am primit trei reviste ilustrate și o coroană de flori, pe care dna învățătoare mi-a așezat-o pe cap. Nu știam ce să mai fac, dar repede mă trase părintele de mână cu fața spre mulțime, pe cari am salutat-o ușor cu capul. Deși era lume numai din sat de la noi, totuși nu am cunoscut mai pe nimeni. Apoi am coborât în spatele scenei, unde colegi se

moment din viața mea. Nu-l voi uita niciodată. Încurajat de primul an, a început a se naște în mine un fel de respect față de școală și profesori. Până atunci priveam școala ca pe-o oarecare cameră, dar ceva mai spațioasă, iar pe doamna învățătoare ca pe un adevărat dușman neîmpăcat, cari nu ne lăsa să facem ce vrem noi, copiii.

2. 15 VI [1]941 absolvirea a 7 clase primare

Examenul a avut loc în comuna Tomșani căt[unul] Magula Prahova. Din comuna noastră au fost 11 inși. În general, eram bine pregătiți. Acum era acum. În fața comisiei toți au amuțit. Eu am dat cele mai bune răspunsuri din comuna noastră. Inspectorul școlar și comisia îmi dădea premiul, dar dl învățător s-a opus foarte mult, dându-l colegului Toader Stelian, cari, fără să-l acuz, mereu luase premiul, dar pe nedrept. Eu am luat premiul al II-lea. Nu am avut nicio ură, nici pe coleg, nici pe dl. învățător. Încheiasem școala primară între care clasa I-a și a VII-a premiul al II-lea, adică începutul și sfârșitul același premiu, iar în celelalte clase al III-lea și al IV-lea.

3. 27 VIII [1]941. Examen de admitere la uz[ina] Concordia.

Trecusem vizita medicală și exam[enele] la teze reușisem.

Acum venea ultimul examen, dar și cel mai greu – examenul oral la: limba română, matematică, istorie și geografie. Îmi era tare teamă, gândindu-mă ca nu cumva tocmai acum să nu știu, dar a trecut. Am fost ascultat întâi la matematică, de un profesor foarte cumsecade. Mi-a pus trei întrebări, pe cari le-am știut foarte bine. Apoi în fața la vreo 10 băieți m-a întrebat din ce comună sunt, că ce profesor ne-a învățat, laudându-ne zicând: „Bravo! Buni băieți vin din această comună!” Eram tare bucuros. Această reclamă a auzit-o și profesorul de limba română, la

îngrămădeau cari mai de cari curioși să vadă ce îmi dăduse premiu. Ce-a mai urmat după mine nu mai știu nimic, numai atât, că a venit mama și m-a luat de mână de am plecat acasă. Acesta a fost cel m a i m a r e

cari de asemeni am răspuns bine. Până acum eram sigur. Apoi am fost ascultat la istorie, m-a întrebat despre Ștefan cel Mare, pe cari îl știam destul de bine. Mai era la geografie, dar din repezeală nu m-a mai ascultat tot profesorul de istorie. Deci scăpasem. Ajuns pe sală, mi-am adus aminte că nu mă ascultase și m-am întors din nou în sala de examen, spunând profesorului că uitase să mă asculte la geografie. Acesta însă îmi spuse blând: „Lasă, căci tu știi!” Trecusem și acest examen în vreo jumătate de oră și eram absolut sigur de reușită, cari cu adevărat a fost prin propriile mele puteri.

4. 21 XII [1]945

Eram în continuare în clasa a IV-a pe cari din cauza războiului nu o terminasem în iunie, ci numai o suspendasem pentru vacanța cea mare, urmând ca de la 1 X să începem iarăși cursurile pentru încheiere. Am început deci la 1 X o pregătire rapidă, pentru că acum întrucât ne pregăteam de examenul de absolvire. Zilnic eram pus pe gânduri de acest examen. Era ultimul și cel mai greu pentru încheierea a 4 ani de școală și totodată și urmașul a 11 ani. Acum era acum. Toți colegii se gândeau cu frică în special la limba română, unde eram anunțați că ne va da o compoziție liberă. Timpul a trecut și iată-ne în ziua de 21 XII [1]945 în clasă pentru lucrare scrisă la limba română. Ne-a dat subiectul 23 August 1944. Acum eram îngândurat mai mult ca oricând. Toto timpul anului fusesem primul la limba română, deci și acum nu trebuia să mă dau bătut.

Teza a durat două ore. După mine o făcusem lună. Mă gândeam chiar cum ar fi întrucât dl profesor mă cunoaște tot îmi dă berim opt. Tezele au fost strânse. La două zile a venit dl. Profesor cu ele. Strigă pe fiecare, îl asculta în oral și adunat cu nota de la teză îi dădea media, cari la cei mai mulți nu trecea de șapte. Încet, încet îmi venea și mie rândul. Colegii toți așteptau să vadă ce notă iau. Mi-a venit deci rândul. Cu gândul concentrat asupra vieții lui Mihai Eminescu de cari credeam că mă ascultă oral, când mi-am auzit numele, am răspuns prezent. Mare a fost bucuria mea și uimirea colegilor când dl. Professor a zis:

„Băieți! Jarcă a fost mereu primul la română. La fel și acum, lucrarea lui a fost cea mai bună, a luat nota zece, îi dau zece în oral neascultat deci media zece. Bravo Jarcă!”

Acesta a fost cel mai mulțumitor moment din anii mei de școală. După ce am mulțumit dlui profesor, am plecat. De asemeni, am primit și urările colegilor.

Așa am încheiat ultima zi a mea din 11 ani de școală apuși pentru totdeauna.

„Aristocrația”

în *Partener*, nr. 94, 16 octombrie 2001, p. 7

Sorin Stoica

Continuăm în acest număr cu unul dintre textele lui Sorin Stoica din ziarul câmpinean *Partener*, pe care îl reproducem în avanpremieră ediției de publicistică pregătite de Biblioteca „Nicolae Iorga” din Ploiești, sub coordonarea lui Codruț Constantinescu și a lui Bogdan-Lucian Stoicescu. Mulțumirile noastre se îndreaptă în mod special spre părinții autorului, Georgeta Stoica și Pascu Stoica, precum și către dl. Cătălin Florescu, director al *Partenerului*.

De-a lungul istoriei, marea șansă a culturii a fost existența unor oameni care nu aveau nevoie să muncească pentru a-și câștiga existența. Și pentru că acești oameni, numiți aristocrați, se cam plictiseau, aveau nevoie de o drăcie numită „artă”, care să le permită să trăiască sublimat ceea ce viața le refuza. Acești aristocrați organizau tot felul de sindrofii, chiar întrețineau artiști, investeau bani în tipărirea de cărți, în montarea de piese de teatru sau organizau concerte. Că făceau toate astea din snobism sau dintr-o convingere sinceră, asta chiar că nu ne mai interesează așa de tare.

Ceea ce contează cu adevărat e că azi această pătură socială nu mai există. Iar noua aristocrație, *snobilimea* de azi, își investește modeste economii în prezentări de modă stupide, în echipe de fotbal formate din împiedicați, în emisiuni TV leșinate, în concursuri de Miss sau sponsorizează urechiști cu pretenții de muzicieni.

Întâmplarea a făcut să cunosc destul de mulți copii de bani gata ai noilor aristocrați. Ceea ce au păstrat de la strămoșii lor e că, la fel ca aceștia, nici ei nu muncesc. Deși sunt angajați la tot felul de agenții de publicitate, freacă menta ca producători ai unor emisiuni de divertisment sau sunt specialiști în PR.

Majoritatea lighioanelor astora sunt absolvenți de particular. Și chiar și aici ca să termine a fost nevoie de intervenții. Niște indivizi aflați într-o perpetuă dezmahmureală. Majoritatea, copii crescuți prea repede. Blazați, înăcriți de viață mult prea rapid. Excepțiile, câte există, se bucură de întreaga mea considerație, pentru că, dacă mă gândesc, și Iulia Hasdeu putea fi un copil de bani gata.

Noua aristocrație e formată din parveniți și din ghiolbani. Ceea ce-i deosebește de omologii lor occidentali e că, dacă și pe unii, și pe alții nu e bine să-i întrebi de primul milion de dolari, occidentalii au totuși mustrări de conștiință. Construiesc spitale, biserici. Și sunt ceva mi puțin vulgari și ostentativi. La noi, dacă un mare mahăr dă bani pentru construirea unei biserici, neapărat își vrea mutra imortalizată, zugrăvită în chip de Sfânt Gheorghe ce răpune balaurul. Pretenții de neamuri proaste.

Am văzut la o mănăstire o placă de marmură pe care erau trecuți „finanțatorii”. Niciunul nu dăduse bani din buzunar. „Finanțatorii” erau directori de bancă, directori care astfel probabil își ispășeau păcatele cu firfiricii fraierilor. Se poate să fi fost vorba și despre un excès de zel pupincuristo-ecumenic, însă oricum mă gândeam că Iisus nu avea relații prea strânse cu zarafii.

Aristocrația românească e un produs comunist. Cei mai mulți oameni cu bani de azi s-au format în anii '80. Privilegiați care aveau video și se adăpau cultural la filmele cu Schwarzeneger și Chuck Norris, ascultau Michael Jackson, Sabrina, Samantha Fox și citeau în draci reviste porno procurate pe sub mână. Oamenii aceștia sunt produsul culturii de masă a occidentalilor. S-au format cu rebuturile „lor”.

Dacă acum sunt în limbă (ca să înțeleagă și ei) după 3 Sud-Est sau „De trei ori femeie” n-au nicio vină. Astea sunt valorilor lor.

Eram copil în anii '80 și-mi aduc aminte că, dacă avea vreunul atunci o cutie de bere străină goală, era considerat un adevărat erou. Capitalist pur sânge. Îmi aduc aminte cu umilință cum în '90 străinii veniți cu ajutoare, ca să scape de noi, ne aruncau dulciuri în ambalaje lucitoare. Ca la maimuțoi, ca la primitivii care dădeau bolovani de aur în schimbul unor cioburi

colorate. Noii aristocrați n-au depășit nivelul acela de înțelegere al capitalismului. Haine sclipitoare, case cu turnulețe – pentru ei asta e prosperitatea, bunul gust.

De curând l-am auzit pe domnul prim-ministru spunând o trăznaie mare cât toate casele dumnealui puse una peste alta. Spunea că nu are niciun rost să mai dea bani școlilor de la țară, dacă doar 1% dintre studenți provin din mediul rural. Vreau să-i aduc aminte domnului Năstase că majoritatea scriitorilor români care au contat în ultimele decenii au făcut școala la țară, iar nu în liceele urmate de copii de ștăbi, unde se înregistrează în prezent cele mai multe accidente de mașină. Puțoi beți sau drogați cărora

aristocratul de tată le-a luat cadou un Merțan. Ca să uite BMW-ul făcut armonică.

Marin Preda, Ștefan Bănuțescu, Mircea Nedelciu, Ioan Groșan, Gheorghe Iova, Marin Sorescu, Gheorghe Crăciun sau Ana Blandiana au făcut școala la țară. La fel: Al. Cistelean, Alexandru Vlad, Ion Stratan, Nicolae Velea, Augustin Buzura, Cornel Ivanciuc, Ioan Buduca, Emil Brumaru, Marina Ilea. Sau pictorii Horia Bernea și Ion Dumitru. Și toți aceștia au în comun, afară de nenorocita de școală de țară, un anume bun-simț, o profunzime și un respect pentru viață, străin celor cu „rafinamente” aristocratice. Și dacă mă gândesc bine, ei au fost adevărații aristocrați ai acestor ani.

Pâinea profesorilor de română (eseu suficient de structurat)

Magda Răduță

Magda Răduță este conf. univ. dr. la Departamentul de Studii Literare, Facultatea de Litere. Cea mai recentă carte publicată: *În context. O lectură sociologizantă a literaturii române în ultimul deceniu comunist* (București, Editura MNLR, 2019). Alte publicații: „Nici mănuși, nici milă”. *Trei pamfletari interbelici* (București, EUB, 2013), editarea antologiei „Îi urăsc, mă!”. *O antologie a pamfletului, de la cronicarii munteni la Pamfil Șeicaru* (București, Editura Humanitas, 2017).

Secvența 1 (cu referințe pop-culture): într-un serial recent despre viața universitară americană, *The Chair*, un profesor în prag de pensie și la cursurile căruia studenții nu se înscriu neam se uită uluit cum colega lui (mult) mai tânără face amfiteatre pline, în care toată lumea a citit ce-a avut de citit și-acum pun (și studenții, și profa) capitole din *Moby Dick* pe versuri de hip-hop. *She doesn't want to teach them, she wants to hang out with them!* (aproximativ, *nu vrea să-i învețe, vrea să stea la povești cu ei!*), articulează sufocat, neînțelegând nimic, bătrânul profesor. Peste câteva episoade, se auto-propune director de departament.

Secvența 2 (cu referințe la autori canonici): „scrisul corect e pâinea profesorilor de română”, scrie Autorul într-o notă de subsol din *Patul lui Procust*, sfătuindu-și personajul să pună pe hârtie tot ce-i trece prin minte, în ce ordine și formă vrea. Treaba asta se numește, dacă vrei zece, anticalofilie.

Dacă nu, poți să îți minte (și/sau să spui tare) doar că romancierul nu-i *grammar nazi*. Nu-i același lucru, mă rog, dar râde toată sala. Uneori, și proful ori profa. Care explică apoi, firește, de ce nu-i același lucru. Tuturor, nu doar celor care vor zece.

Secvența 3 (text non-ficțional): din 2003, bibliografia de licență la literatura română dintr-o Facultate de Litere românească (care pregătește, majoritar, profesori de română de gimnaziu), bibliografie deja împărțită de mai demult în module cronologice din care studenții pot alege, s-a schimbat de patru ori. Cele mai importante modificări: trecerea de la indicarea numelor de autori (M. Sadoveanu, de pildă) la precizarea volumelor respectivului autor cerute la examenul final (M. Sadoveanu, *Frații Jderi*, *Creanga de Aur...*); adăugarea unor teme de istorie a ideilor critice pentru fiecare perioadă; introducerea unui modul de teorie literară. Tematica modulului de literatură postbelică se încheia cu literatura generației 80.

Din 2020, din rațiuni ușor de înțeles, probele scrise la toate disciplinele de licență A pentru profilul limba și literatura română – o limbă și literatură modernă au fost anulate; examenul de licență constă în susținerea tezei finale.

Secvența 4 (text lung, narațiune subiectivă-la-persoana-I): de cincisprezece ani și mai bine de când predau literatură română (în toate configurațiile unui traseu universitar obișnuit: seminar, opțional, curs de semestru), am văzut/simțit pe propria piele profesională cum se schimbă felul în care studenții citesc un text și se raportează (se pare că acesta e cuvântul cel mai folosit când vrei să spui *ce faci cu textul după ce-l citești*) la el. Schimbări graduale,

firește. Cea mai vizibilă modificare e la proză, din câte mi-am dat seama: citesc mult mai aplicat, cu împărțiri foarte riguroase în categorii (de personaje, de orientări literare, de conflicte), cu scheme ale tramei de capitol, cu liste de termeni, de concepte, de figuri, cu *bullets*, cu sublinieri colorate. Citesc un roman, carevasăzică, la fel cum *învață*. Pentru că literatura e (firește, pentru doar o parte dintre cei pe care i-am întâlnit în sala de curs) o materie (încă una) la care (trebuie să) înveți. Și iei o notă. Și treci un examen.

Observație împotriva percepției comune: studenții nu se feresc de romanele lungi. La Litere nu-i cu TLDR (*too long, don't read*, pentru cei care nu-s la curent cu abrevierile în uz). Ajută să le spui de la început că *Scrinul negru* sare de 500 de pagini, dar că nu te plictisești (rău) în el. Demonul lor e plictisul. Să nu cumva să fie plictisitor. Mai contracarez, uneori, mârâiala de start („doamna, da' câte pagini are?”; „doamna, da' cu ce e?” – predau și literatură scrisă de oameni de care n-au auzit până atunci, da) cu mici exerciții de marketing editorial; succesul personal, aproape incredibil până și pentru mine, a fost când am „vândut” *Animale bolnave* în cinci minute. Studenta care l-a ales a mărturisit, când i-a venit rândul să vorbească la seminar despre roman, că nu s-a plictisit nicio clipă. Ooook....

Altă observație, de data asta în ton cu percepția comună: citesc poezie (postbelică, mai ales), dar se

feresc, cel puțin la început, să vorbească despre ea. Formulele de introducere pe care le aud cel mai des: „Dacă nu e bine ce zic?” „S-ar putea să fie o prostie...”, „Nu știu, poate că...”. Gheața se sparge greu, întrebările mele devin din ce în ce mai detestabil-structuraliste, orice pretext (biografic, de context de apariție, de bizarerie prozodică) e binevenit. Când n-am auzit deloc în două ore „figură de stil” și „eu poetic”, știu că am câștigat. Victorii mici, dar victorii.

La 1 octombrie reîncep cursurile. Și ele, toate, și eu. La ora la care scriu, nu știu încă în ce formă: „pe viu” sau tot online, ca de un an și jumătate încoace. Dacă e la fel, luăm litania de la cap: Google Meet, Google Classroom, Microsoft Teams, Webex, slack, powerpoint, prezi. Până la trecerea în online, nu credeam decât pe sfert în povestea aceea cu proful-actor, mi se părea puținel prea emfatică să fie și (mereu) adevărată. Acum știu (tot pe pielea profesională): așa cum există actori care „nu trec ecranul” și fac toată viața doar teatru, fiindcă fără scândura scenei nu-s ei, așa-s și unii profi – fără sală-s morți. Nu le rămâne decât să „transmită conținuturi”. Și să nu cumva să *hang with them anymore*.

Secvență finală: rândurile de mai sus reprezintă opinii personale (fără a fi semnalate, însă, prin nemuritoarea formulă „în opinia mea”) și nu reflectă poziția oficială a niciunei universități de pe Terra.

26/07/2021
14:37

Sabina Stănică – Turnul cu ceas
(Mențiune II)

„Datoria noastră este să transmitem ștafeta”

Interviu cu acad. Nicolae Noica, membru de onoare al
Academiei Române, director al Bibliotecii Academiei Române

Domnul Nicolae Noica este o personalitate a vieții politice și culturale românești. Inginer în domeniul construcțiilor civile și industriale, mai apoi politician: parlamentar și ministru al Ministerului Lucrărilor Publice și Amenajărilor Teritoriului în perioada 1996-2000. În ultimele două decenii s-a afirmat ca autor al unor lucrări esențiale de istorie a tehnicii și științei românești dintre care amintim selectiv : *Banca Națională a României și personalități din istoria construcțiilor*, Editura Mașina de scris, București, 2006; *Lucrări publice din vremea lui Carol I. Acte de fundare și medalii comemorative*, Editura Cadmos, București, 2008; *Palatul Regal. Muzeul Național de Artă al României*, Editura Cadmos, București, 2009; *Ministerul Lucrărilor Publice: 150 de ani*, Editura Vreamea, București, 2012; *Domeniul Coroanei, instituția model a lui Carol I după 30 de ani*, București, 2014; *Lucrări publice în vremea Regelui Ferdinand*, Editura Vreamea, București, 2015; *Ion I. C. Brătianu, inginer constructor și om de stat*, Editura Vreamea, București, 2017.

Domnule Nicolae Noica, vă propun să începem discuția noastră de acum despre această veritabilă comoară a națiunii române care este Biblioteca Academiei Române și, mai ales, să ne împărtășiți câte ceva despre ceea ce se află aici în acest prestigios templu al culturii românești?

Vă mulțumesc pentru interes. Și așa cum ați remarcat, aici se găsește un tezaur, în biblioteca Academiei. De altfel, printre primele măsuri pe care le-am luat în ianuarie 2020 consultându-mă cu dl Petre Mihai Băcanu și cu o excelentă specialist, doamna Gabriela Dumitrescu, șeful secției Manuscrise din cadrul Bibliotecii, am scos, o revistă intitulată *Tezaur* în niște condiții deosebite pe care o punem la dispoziția cititorilor pe hârtie color și este meritul unei firme de arhivare, Ștefadina, condusă de domnul Mihai Nicolae, un prieten care ne sprijină sponsorizând publicarea acestei reviste. Vreau să vă spun că se găsesc în bibliotecă lucruri de o valoare inestimabilă și doar citez câteva – caietele originale ale lui Mihai Eminescu și este meritul academicianului Eugen Simion care acum câțiva ani s-a ocupat de scanarea și tipărirea lor ca să protejeze originalele, apoi, auziți, sigiliul lui Ștefan cel Mare și ne impresionează prin modul în care este scrisă pecetea. Mai există creat aici un cabinet de numismatică care are în colecțiile sale monede de aur din secolul I î.Hr., ca să nu spun că pe lângă acestea există și celebrele monede de 20 de lei bătute în 1870 de către Carol I. Când a dorit să bată acele monede, celebrul cocoșel - cum se mai numeau - imediat turcii le-au interzis pentru că nu ne obținusem Independența. Alături de monede mai există și medalii, ambele totalizând care ajung până la 170000 de piese, într-adevăr un veritabil tezaur. Am rugat pe colegi să facem o analiză mai amănunțită și a rezultat că avem 15 milioane de unități în cadrul bibliotecii Academiei dintre care vreo 6 milioane sunt cărți, 5 milioane sunt periodice și restul manuscrise. Din rândul acestora sunt impresionante Bibliile vechi. Aș mai aminti un lucru care, din păcate, nu se știe: unul dintre cei care au fost primii fondatori ai bibliotecii, așa cum îmi place să spun asemănându-i cu domeniul construcțiilor - adevărați piloni ai construcției bibliotecii, au fost și câțiva clerici și amintesc dintre ei pe primul donator, Dionisie Romano, un episcop care prin anul 1867 donează în total un număr de 7000 de cărți, dânsul cumpăra cărțile și apoi le dona. Și Dimitrie Sturza a fost unul de marii donatori. El a fost academician, secretar general al Academiei și s-a ocupat de bibliotecă ani întregi. Ca un omagiu adus acestor donatori, am făcut în sala de expoziție, la intrare, aproape 50 de portrete ale marilor donatori din vremea respectivă și fondatori ai acestei biblioteci. Merită amintit și marele Ion Bianu, care

din 1885 și până în 1935 a fost director al acestei Biblioteci și care este fără îndoială creatorul acestei Biblioteci.

Am citit recent o carte scrisă de fostul președinte american Bill Clinton, în care acesta vorbește despre cum să sprijinim societățile pentru a progresa și el vorbește despre importanța aceasta a donațiilor de bani, de cărți, de timp pentru a educa niște oameni și m-a frapat această noțiune de donatori. Păi în România, la Academie, începând cu anul 1867 au fost foarte mulți donatori. Eu sper că poate educând societatea românească acum să găsim oameni care să continue această operă de donații. În fond, aici rămân grație donațiilor lucruri de mare valoare. Aș mai aminti că tot grație donațiilor avem la manuscrise fondurile de scrisori ale familiei Brătianu. Eu am scris despre Ion I. C. Brătianu, marele om de stat, sigur sunt și puțin subiectiv, și eu fiind inginer, iar Ion I. C. Brătianu în perioada formării sale la Paris, când printre altele a lucrat la Turnul Eiffel în perioada de practică, am găsit aici la Academie, auziți, 2000 de scrisori ale lui Ion I. C. Brătianu către părinți și răspunsurile părinților către el din toată perioada cât a fost la studii. Iată ce frumos exemplu de donație. Și eu sper ca exemplele acestea să fie școală și pentru alții.

Cum a trecut instituția dumneavoastră prin pandemie și care sunt, în opinia dvs, oportunitățile pentru BAR după încheierea acestei urgențe sanitare?

Vreau să vă spun că am luat toate măsurile care se impuneau, sigur, o perioadă am și închis, am mai avut și momente când a apărut câte o situație mai neplăcută cu îmbolnăvirea unor salariați. Din fericire, s-au depășit cu bine aspectele acestea și după relaxare am dat drumul din nou la sălile de lectură, limitând însă numărul colegilor. La sala Vianu am limitat numărul cititorilor la 20 de persoane și vreau să vă spun că am mai făcut și o sală pentru tineri, pentru studenți, pentru cadre didactice tinere și multă lume m-a întrebat de ce am făcut lucrul acesta. Pentru că datoria noastră este să aducem cât mai mulți tineri. Să le arătăm lucrurile pe care le avem aici. Deși se spune că tinerii sunt indiferenți, eu zic că nu este adevărat. Eu sunt convins de acest lucru și de la modul în care participă la cursurile de istoria construcțiilor de la Facultate și de preocupările pe care le au cei care vin aici și cu cât vedem mai mulți tineri aici, cu atât va fi mai bine pentru lumea de mâine. Am convingerea că lucrurile vor fi în regulă, pentru că până la urmă datoria noastră este să transmitem ștafeta. Că aceste lucruri nu sunt donate de înaintași numai pentru academicieni și pentru persoane de la Institutele de cercetări, ci pentru toată

lumea. Biblioteca Academiei este până la urmă o Bibliotecă Națională în care avem lucruri de o valoare, repet, pe care nu suntem în stare să o evaluăm.

Două întrebări scurte. Sunteți un vechi prieten al Ploieștiului și în special al Societății Culturale Ploiești Mileniul III, ne-ați și tutelat, ca să spunem așa, la capitolul dedicat urbanismului ploieștean din cadrul volumului al II-lea al Monografiei Orașului și prima întrebare este: cum apreciați acest proiect al monografiei orașului și care credeți dvs că ar fi posteritatea acestei cărți și cum va fi privită cândva de viitorime?

Eu am mai spus-o și când m-ați invitat la început, este poate unul dintre proiectele culturale formidabile care au fost făcute și cred că e meritul grupului de acolo condus de domnul Trestioreanu, de dumneavoastră și de ceilalți colegi, care au înțeles să lase generațiilor următoare istoria acestui oraș, istoria formării sale, a personalităților, a domeniile care au consacrat acest loc și până la urmă ați scris despre rădăcinile acestui oraș, eu tot spun, un pom rezistă la vânt cu atât mai bine cu cât are rădăcinile mai puternic înfipte în pământ, de altfel eu, ca inginer constructor, spun că și o casă, dacă are niște fundații bine făcute, va rezista mai bine la solicitările la care este supusă, ori este meritoriu ce s-a făcut, cred că ar trebui continuat și înțeleg că se mai fac pași în acest sens și am speranța că la o propunere pe care am făcut-o unuia dintre vicepreședinții Academiei cei de aici se vor apleca pentru a analiza dacă această lucrare nu merită un premiu al Academiei Române.

Și ultima întrebare la care cumva mi-ați răspuns inițial. Ați editat, grație inițiativei dumneavoastră, o publicație cu două componente simbolice în numele său. Prima, aceea de Tezaur, iar a doua este cea de „foaie” care ne duce cu gândul la celebra sintagmă „Foaie pentru minte, inimă și literatură”, uzitată în secolul al XIX-lea în cadrul primelor ziare românești. Iată că și la noi, la Ploiești, încercăm să dezvoltăm o astfel de publicație culturală, Atitudini. Credeți că mai sunt necesare astfel de demersuri?

Convingerea mea personală este că sunt necesare și e datoria oamenilor care au o anumită pregătire să scoată aceste publicații, să le difuzeze, repet, mai ales în lumea tinerilor, chiar în școli și eu aș fi foarte bucuros, în sensul acesta am discutat și cu Rectorul de la universitate și poate fac propunerea și celor de la Universitatea din Ploiești să vină studenți, dacă dintr-un grup de 10 studenți unul se va îmbolnăvi, cum spun, de cercetarea acestor documente, va fi un mare câștig. Și aceste lucruri se

vor transmite și vor fi în continuare apreciate de-a lungul timpului pentru că, citind recent în Testamentul Regelui Carol I, care se găsește în original la Academie, am rămas surprins de gândul pe care acest om l-a avut pentru societatea românească, pentru a avea grijă de Cultură, de credință, de religie, religia Poporului pe care el îl conducea și cred eu că, dacă vom învăța din aceste lucruri și noi, cei care încercăm să facem politică astăzi și din păcate sunt mulți care zic că sunt progresiști, Progresisti? Și ce înseamnă: să uităm trecutul? Nu se poate așa ceva! Și mai ales în disputele astea care sunt acum cu Partidul Național Liberal. Păi cel mai vechi partid istoric din Țara Românească, el trebuie să continue această preocupare de a făuri cât mai multe lucruri bune pentru această țară, pentru că, în fond, dacă stăm bine și ne gândim, Ion C. Brătianu în prima perioadă 12 ani conduce țara, apoi Ionel I. C. Brătianu în continuare este cel care reușește Marea Unire și el rămâne ca un reper, după părerea mea. Un om care a știut să facă politică. Aș mai aminti un lucru foarte interesant care m-a surprins și aici trebuie luat ca model: după ce face Școala de Poduri și Șosele la Paris și vine în țară, tatăl său, Ion C. Brătianu, nu îi admite să intre în politică și îl lasă, îl obligă șapte - opt ani să facă meserie. El lucrează la podul peste Dunăre alături de Anghel Saligny, dovedește că are o capacitate și este capabil în domeniul său. Ori noi

astăzi toată lumea dorește, tineretul, toată lumea dorește să intre în politică. Da, de acord, dar întâi demonstrează că în propria ta meserie ai făcut, ai condus niște oameni, pentru că destinul unei țări nu poți să lași pe mâna unor oameni care nu au o pregătire. Și revenind la Carol I, vreau să mai dau un exemplu care m-a impresionat. Citind jurnalul Regelui Carol I, spune așa: în fiecare duminică, auziți, în fiecare duminică, Carol I între 9:30 și 10:30 se ducea la Sfântul Iosif pentru că dânsul era catolic, după care la ora 11:00 până la 12:00 ajungea la Mitropolie, la biserica ortodoxă, Biserica poporului pe care îl conducea. Și mă întreb: Câți din conducătorii noștri mai fac aceste lucruri? Ei vin numai când sunt diverse manifestări sau, din păcate, cu surprindere uneori, nici nu își fac timp pentru așa ceva și nu pot să nu spun la sărbătorirea a celor 70 de ani de viață ai Patriarhului, Patriarhul Daniel, dar era un omagiu adus bisericii și au venit Președintele Camerei, Președintele Senatului, Președintele Curții de Conturi. Și alte persoane care conduc guverne sau nu au avut timpul necesar. Păi mie se pare un lucru extraordinar de de important să-ți rezervi două ore să participi la un astfel de eveniment este un omagiu adus Poporului, pentru că poporul român este un popor ortodox.

Interviu realizat de
Dorin Stănescu

Eduard Rareș Irimia (Premiul III)

Alexandra Cursaru (Mențiune I)

Anul 1928 în Prahova

(fragment din lucrarea în curs de redactare *Istoria Prefecturii Prahova*)

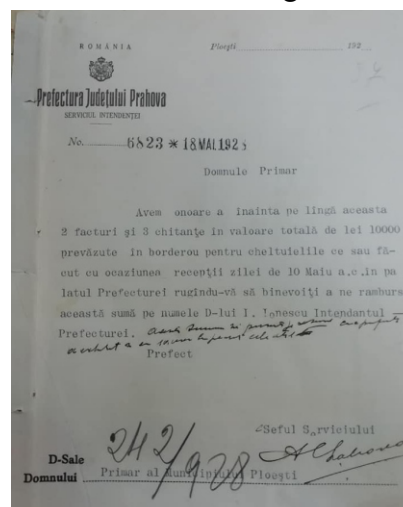
Codruț Constantinescu

Codruț Constantinescu este istoric și scriitor. Prezență activă în presa culturală, a publicat mai multe cărți, dintre care amintim *Studii irlandeze* (2006), *Enervări sau despre bucuria de a trăi în România* (în colaborare cu Mirela Bănică și Dan Perjovschi), *Mirajul utopiei. Călătoriile în URSS, între control și propagandă* (2013), *Viața și moartea în Gulag* (2015), *Pedalând prin viață* (2018). Colaborator permanent al revistei 22, „revistă a Grupului pentru Dialog Social”, contribuie și la portalul de turism www.travelontop.ro și este editor al site-ului www.semndincarte.ro. Câștigător al secțiunii Politică Externă și Afaceri europene a celei de-a X-a ediții a concursului *Tânărul Jurnalist al anului*, Freedom House România (2008). Cea mai recentă carte publicată: *Liber în Europa. Note de călătorie 2014-2020*, cu desene de Dan Perjovschi (Editura Vremea, 2021).

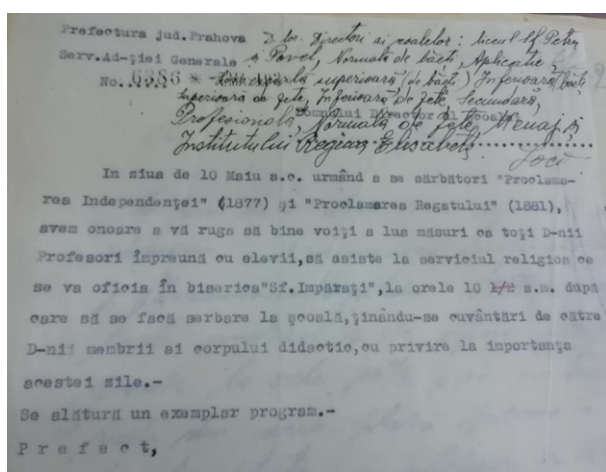
Anul 1928 a fost plin de evenimente și comemorări, pentru că se împlinea o jumătate de secol de la victoria tinerei Armate Române la Plevna, la 30 august 1878, o jumătate de secol de la unirea (anexarea) Dobrogei cu Regatul Român și un deceniu de la unirile din 1918, ceea ce a presupus organizarea multor manifestări în Prahova, menite a marca aceste evenimente, de care poporul român era foarte mândru (pe bună dreptate, am nota noi, căci reprezentau etape esențiale în transformarea unei mici țări balcanice într-un stat de dimensiuni medii la nivel european, cu o largă deschidere central-europeană, de care

marile puteri trebuiau să țină cont).¹ Documentele din 1928 arată clar că în data de 10 mai se sărbătorea atât proclamarea independenței (și nu la 9 mai), cât și a Regatului, cele două sărbători fiind anume interconectate, întreaga dezbatere de după 1990 fiind inutilă și de fapt doar o altă moștenire memorială a falsificării trecutului de către regimul comunist.

• Familia regală era foarte respectată și aceasta, în ciuda episodului Republicii de la Ploiești din 1870. Oricum, acele evenimente aparțineau generației precedente.

În ziua de 28 ianuarie în toate orașele din județ s-a ținut o slujbă de pomenire, în memoria regelui Ferdinand, la șase luni de la moartea lui. La aceste slujbe erau invitate toate oficialitățile din orașe. Iar la 22 iulie 1928, fiind ziua de naștere a reginei Maria, se organizau alte slujbe în toate bisericile din orașele prahovene. Ziua Regatului se sărbătorea ca de obicei la 10 mai, când se oficiau slujbe religioase, la care asistau și elevii de liceu, iar apoi avea loc parada militară pe Bulevardul Independenței. Elevii nu scăpau atât de ușor, ei întorcându-se în clase, unde cadrele didactice le țineau prelegeri despre importanța zilei. Elita politico-administrativă, dar și cea religioasă și economică a orașului, se întâlnea la o recepție oferită de Prefectură la Palatul Prefecturii, care costa 10.000 de lei și care, din motive neelucidate, era plătită nu de Prefectură, care avea buget propriu, ci de Primăria Ploiești, căreia i se trimitea factura. La 25 octombrie 1928 autoritățile județene transmiteau o telegramă către Regina Mamă Elena, în care își exprimau întregul devotament față de Dinastie (greu încercată, atât prin moartea lui Ferdinand, cu un an în urmă, cât și din cauza abdicării prințului Carol, țara fiind condusă de o regentă

nepopulară), „dorind sănătate, viață lungă atât Dvs., cât și M.S. Regele Mihai, pentru prosperitatea țării și consolidarea neamului românesc”. Documentul era semnat de prefect, primarul orașului Ploiești și comandantul Diviziei a XIII-a (care avea să sufere pierderi foarte grele în confruntarea de la Cotul Donului, de pe frontul de răsărit între 19 și 25 noiembrie 1942, rămânând numai cu 784 de militari). Divizia avea în componență unități nu numai din Prahova, dar și din Târgoviște și Brașov.

• **O delegație de deputați și senatori** prahoveni se deplasa la Chișinău, unde aveau loc alte manifestări cu ocazia împlinirii unui deceniu de la unirea Basarabiei cu România. Parlamentarii prahoveni erau rugați să-și lase acasă consoartele. Luau parte deputații Dem. Nicolaescu² (1876-1942), Gogu Zamfirescu³, Cristel Ceaușoglu și Ștefan Ciocârdel, precum și senatorul Aurelian Moșoiu (1872-1946)⁴. Dar și la Ploiești aveau loc manifestări dedicate acestui eveniment. La 29 aprilie s-a oficiat o slujbă la Biserica Sfinții Împărați, s-au rostit discursuri, s-a organizat o defilare pe Bulevardul Independenței, la care au luat parte Societățile Veteranilor, Invalizilor de Război, Apărătorilor Patriei, școalele secundare de fete (liceele de fete) și cele de băieți, trupele garnizoanei Ploiești. Se urma același tipic precum la toate manifestările din perioada interbelică.

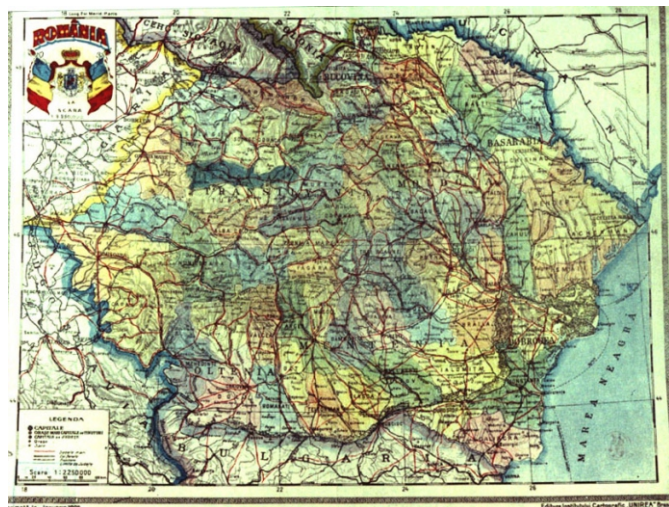
• **Programul zilei de 30 august 1928**, dedicat marcării victoriei de la Grivița, prevedea oficierea unui Te-deum dimineața, la Biserica Sfinții Împărați Constantin și Elena (construcția nouă, realizată pe amplasamentul altor trei mai vechi, începută în anul 1894 și finalizată în 1902 prin donațiile Mitropoliei, Județului - adică Prefecturii Prahova, Primăriei Ploiești și enoriașilor)⁵ în prezența autorităților județene, elita politico-administrativă, dar și economică și intelectuală a Prahovei, care de altfel era chemată la toate ceremoniile oficiale sau comemorative. Cine făcea parte din această elită? Pe prima poziție, în mod relevant, se regăsea tocmai directorul Liceului Sf. Petru și Pavel, urmat de toți directorii instituțiilor școlare din Ploiești, atât unități școlare unde învățau băieții, cât și cele destinate fetelor (învățământul nu era mixt, ca acum). Urmau ceea ce azi am desemna drept membri ai Colegiului Prefectural - administratorul financiar al județului, inspectorul școlar, șeful vămii, inspectorul corporațiilor și muncii, directorul oficiului PTT, directorul liniei Ploiești-Vălenii de Munte, inginerul șef al județului⁶, medicul veterinar, reprezentanți ai sectorului care asigura ordinea publică (șeful

Serviciului Special de Siguranță, prefectul Poliției Municipiului Ploiești, comandantul companiei de jandarmi). Erau invitați la ceremonii și decanul Baroului de avocați, președintele Tribunalului Prahova. Președintele Consiliului Județean era trecut abia la poziția a 47-a, urmând toți ceilalți consilieri județeni! Nu erau uitați nici deputații (Ionescu-Quintus și Dem. I. Nicolaescu) sau senatorii de Prahova (îl regăsim pe Spirea N. Sorescu, care fusese și prefect, dar și pe Aurelian Moșoiu). Acest document oferă informații despre funcționarea unor consulate la Ploiești (cel al Țărilor de Jos, al Germaniei și al Italiei), care erau invitate să participe la evenimente. Nu erau uitați nici reprezentanții cultelor religioase (protoiereul și clerul luau parte oricum, căci oficiau slujbele religioase ortodoxe, dar erau invitați și rabinul minorității evreiești, pastori evanghelici și prelați catolici). Având în vedere că aceste comemorări se refereau la fapte de arme, erau invitați președinții Societății Veteranilor, Invalizilor de Război, Apărătorii Patriei, Orfanilor de Război, Văduvelor de Război. Erau reprezentați și ceea ce acum numim societatea civilă și în care erau implicate cu precădere femei precum Societatea Femeilor Ortodoxe Române, Societatea Leagănul, Umanitatea, Principele Mircea și pentru Profilaxia Tuberculozei. Lumea bună a Ploieștiului lua parte la slujba religioasă, iar apoi lua drumul spre Monumentul Vânătorilor de la Bulevardul Independenței, unde avea loc un parastas în amintirea soldaților morți pe câmpul de luptă. Comercianții din oraș erau sfătuiți să arboreze drapelul național și să-și închidă magazinele în timpul evenimentului. Trupele garnizoanei Ploiești defilau, erau rostite cuvântări de către oficialități și se oferea o masă gratuită veteranilor care participau la această mare sărbătoare. Printr-o adresă a Ministerului de Război, autoritățile județene au solicitat pretorilor⁷ să stabilească care era numărul veteranilor Războiului de Independență din fiecare plasă a județului. În 1928 ei trecuseră binișor de 70 de ani (presupunând rezonabil că în 1877 aveau 20 de ani). Cei mai mulți locuiau în Ploiești, după cum raporta prefectul de Poliției (24), printre care doi colonei, doi sublocotenenti, câțiva sergenți, ceea ce nu se întâmpla în celelalte plase, unde erau doar soldați (fiind țărani). În plasa Târgșor trăiau 12, în plasa Prahova 29 (doar un caporal), în plasa Drăgănești 34, în plasa Filipești 14, în plasa Vărbilău 12, în plasa Teleajen 21, în plasa Câmp 28, în plasa Slănic 4 (era mai slab populată oricum) și în Podgoria 29. Nu s-au păstrat informații doar despre plasa Peleş, dar putem aproxima rezonabil că în 1928 mai trăiau în Prahova

aproximativ 200 de veterani ai Războiului de Independență.

• **În octombrie 1928** aveau loc la Constanța serbările semicentenarului unirii Dobrogei⁸ cu Regatul Român. Prahova era reprezentată la aceste festivități de o delegație formată din 20 de veterani și trei ostași tineri, care purtau Drapelul Recunoștinței Naționale, ei reprezentând Societatea Căminul Veteranilor Prahoveni (ori exista o clădire care îi găzduia pe veteranii fără posibilități materiale, ori era vorba despre un fel de club, unde aceștia se întâlneau și socializau, deci un sens mai general). Festivismul (în sens pozitiv) anului 1928 avea să se încheie în decembrie, când se marca un deceniu de la unirile Ardealului, Banatului și Bucovinei cu Regatul Român și care se desfășurau în aceeași notă ca celelalte evenimente, nu mai reluăm ceremonialul.

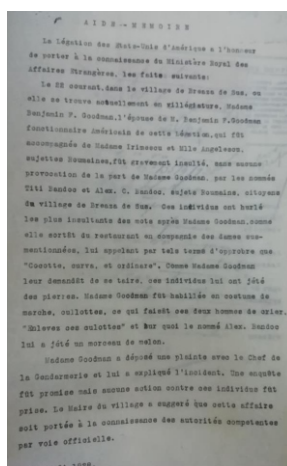

• Interesant este că **la un deceniu de la sfârșitul Primului Război Mondial**⁹ persistau aspecte sau problematice nerezolvate, care reveneau în atenția autorităților județene. Autoritățile militare și cele civile încercau să reglementeze situația dezertorilor din perioada Primului Război Mondial, *dezertorii la inamic*, cum erau numiți, dar tindem să credem că este mai degrabă vorba despre militarii români care în debandada din noiembrie 1916 nu au mai însoțit Armata Română în timpul retragerii sale în Moldova și, profitând de situație, s-au întors la casele lor din Muntenia și Oltenia. Evident că în ochii autorităților militare ei erau tot dezertori, însă la 5 ianuarie 1928 aceștia au fost grațiați. Dar pentru a beneficia de această lege trebuiau să dovedească printr-un certificat, eliberat de autoritățile locale și contra-semnat de prefect, că nu au locuit în vreun stat inamic de la revenirea trupelor române din Moldova, în decembrie 1918. Din perspectiva oficială, culpa lor nu era atât de mare încât să fie condamnați la zece ani

de închisoare. După 1916 autoritățile militare germane de ocupație au organizat un depozit militar la moara deținută de Jacques Leon, cea care avea să fie naționalizată și distrusă de bombardamentele aviației anglo-americane în 1944, în apropierea Gării de Sud. Însă în contextul în care în noiembrie 1918 germanii se pregăteau să părăsească rapid România, autoritățile județene au fost chemate să își asume responsabilitatea. Prefectul de atunci, scriitorul și profesorul I.A. Bassarabescu, precum și comandantul Cercului de Recrutare Prahova, maiorul Aurel Georgescu, au mers la moară, unde au observat că nemții depozitaseră un număr mare de harnașamente, sănii, chesoane, atelaje, bucătării de campanie (aparținând probabil vreunei mari unități de cavalerie sau intendență). Comisia a redactat un proces verbal. Un comandant german ar fi procedat la vânzarea unei părți a acestui inventar către niște particulari ploieșteni, acestea neputând fiind transportate în Germania. Nu ar fi exclus ca sumele rezultate să fie fost însușite de acesta, având în vedere gradul de disoluție al Imperiului German, care tocmai semnase Armistițiul din Pădurea Compiègne, la 11 noiembrie 1918. În 1928 Bassarabescu afirma că nu fusese capabil să precizeze valoarea materialului militar depozitat în moară, pentru că îi depășeau cunoștințele. Comandantul Centrului de Recrutare Prahova scria într-o adresa că Ministerul de Război de la București ar fi pus stăpânire pe depozit, golindu-l. Este posibil ca echipamentul preluat de la nemți să fi fost folosit în cadrul campaniei din anul 1919, care a dus la eliberarea Transilvaniei și ocuparea Budapestei, la 4 august 1919. În acest an aveau loc numeroase manevre militare în județ. Cele mai importante aveau loc între Ploiești și Râmnicu Sărat, după modelul manevrelor regale de dinainte de Primul Război Mondial, iar cum la aceste exerciții militare erau invitați și atașații militari aflați la post la București, Comandamentul Armatei a II-a atrăgea atenția Prefecturii Prahova asupra stării proaste a drumurilor și mai ales a podurilor din această zonă. Se propunea o colaborare, benefică ambelor părți - autoritățile județene puneau la dispoziție materiale de construcție, iar Armata trimitea detașamente speciale de construcție care trebuiau să repare infrastructura rutieră. De asemenea, militarii atrăgeau atenția că și gospodăriile sătești să fie îngrijite și să se măture curțile, să se scoată grajdul, să se vâruie pereții și copacii. Însă aveau loc și manevre militare de o mai mică amploare, organizate de unitățile din județ. Regimentul 19 Obuziere organiza la 17 ianuarie 1928 trageri de război în zona Crângul lui Bot, spre Strejnic și Târgșoru-Vechi, solicitându-se ca

circulația să fie oprită. Regimentul 7 Infanterie organiza trageri în zilele de 14-18 mai 1928 în Valea Teleajenului, între fabrica de hârtie din Scăeni, via Bălăceanu și culmea satului Cocoșești, iar în septembrie executa alte trageri în regiunea Teișani-Homorâciu. Regimentul solicita Prefecturii să-i pună la dispoziție, cu titlu gratuit, vagoane pentru a transporta trupa și materialul de război până în gara de la Teișani, după cum o făcuse și în trecut, dat fiind faptul că această cale ferată se afla în proprietatea și administrarea județului Prahova. Primăriilor le era solicitat să îi informeze pe săteni pentru a nu circula decât pe șoseaua județeană și în niciun caz pe câmpul dintre cele două localități, din motive evidente. În Ploiești funcționa și o școală pregătitoare de ofițeri de rezervă de infanterie, care anunța Prefectura că la 1 iunie 1928 personalul școlii se deplasa către Draja-Homorâciu-Măneciu, pentru a efectua manevre militare. Efectivul său era format din 24 ofițeri, 18 reangajați, 407 elevi TR, 120 trupă și un număr de 28 de animale de tracțiune.

• **Un incident simpatic avea loc la 22 august 1928 în Prahova.** Legația Americană la București se plângea Ministerului de Interne că soția unui diplomat, aflat la post la București a suferit un incident bizar în satul Breaza de Sus, pe atunci sat, dar acum parte componentă a orașului Breaza. Soția lui Benjamin F. Goodman era însoțită de alte două doamne de origine română și vizita probabil Valea Prahovei. Cele trei au servit masa la un restaurant din localitate (pe unde trecea drumul către Sinaia) unde americanca a fost reperată de Titi Bondoc și Alex Bondoc, doi cetățeni prahoveni vigilenți și oarecum ultra-ortodocși, care au început să o insulte pe doamna Goodman. Motivul? Aceasta avea o ținută modernă, prea modernă pentru cei doi apărători prahoveni ai moralității - adică era într-un costum de călătorie, format din două piese principale, un taior și niște pantaloni mai scurți, care erau la modă în anii 1920 (permițându-le doamnelor mai înstărite, din lumea bună, să joace tenis, să meargă pe bicicletă - doar era începutul emancipării femeilor). Cei doi brezeni au făcut-o prostituată pe soția diplomatului. Doamna Goodman le-a spus să tacă, dar aceasta mai mult i-a enervat pe cei doi bărbați, care au început să arunce cu pietre, urlând la ea, sugerându-i să-și dea jos pantalonii (probabil că asta-i deranjase de la bun început). Alex Bondoc, din ce în ce mai enervat, a aruncat după americană și cu o felie de pepene! Doamna Goodman a depus plângere la postul de poliție din localitate, care, în bunul stil românesc, a fost uitată prin vreun sertar (dacă nu aruncată direct la coș sau în sobă), de aceea Legația Statelor Unite se

adresa Ministerului de Interne care solicita ca Prefectura să elucideze cazul. Nu deținem informații dacă aceasta s-a și întâmplat. Cert este că imaginea României a cam avut de suferit din cauza lui Titi și Alex Bondoc!

¹ Fond Prefectura Prahova, dosar nr. 52/1928, Serbări și inaugurări oficiale, veteran etc. SJAN Prahova.

² Dem. I. Nicolaescu a fost un membru marcant al PNL Prahova, vicepreședinte al organizației locale, prefect în perioada 1918-1919, membru al comisiilor interimare în zece legislaturi (comisiile interimare erau ceea ce noi cunoaștem azi sub termenul de consiliu local), primar de Ploiești, deputat de Prahova în șapte rânduri. V. *Personalități prahovene. Dicționar biobibliografic* de Marian Chirulescu, Paul D. Popescu și Mihaela Radu, Biblioteca Județeană Nicolae Iorga, Ploiești, 2021, p.432.

³ Născut în anul 1870, la Ploiești, a fost un comerciant, continuând tradiția familială, dar a fost activ și în politica locală, fiind membru al Partidului Conservator-Democrat al lui Take Ionescu, iar apoi al Partidului Național Român și PNȚ. În 1928 era deputat al acestei formațiuni politice rezultată din fuziunea problematică între Partidul Național Român din Ardeal și Partidul Țărănesc din Vechiul Regat; ibid. p.675.

⁴ Inițial profesor în Ploiești, la Școala Comercială (1900-1904) și Liceul Sfinții Petru și Pavel (1902-1937), membru PNL, ajutor de primar, senator în 1922 și 1927. În 1907 a înființat Societatea literară I. L. Caragiale, pe care a condus-o până în anul 1937 etc.; ibid., p.407.

⁵ Destinul ei l-a însoțit pe cel al orașului Ploiești, clopotele fiind furate de germani în timpul ocupației dintre 1916-1918, suferind avarii grave în urma cutremurului din noiembrie 1940 și efectele bombardamentelor distrugătoare din vara anului 1944. V. Constantin Trestioreanu și Gheorghe Marinică, *Marea Carte a Ploieștilor*, vol. III, cap. „Culte creștine. Bisericele ortodoxe”, Editura Kartagaphic, Ploiești, 2019, pp.27-29.

⁶ Arhitectul-șef de azi.

⁷ Reprezentanții Prefecturii în plasele județului.

⁸ Văzută de acum este greu de folosit termenul de *unire*, căci în fond a fost o simplă anexare/preluare, populația românească fiind minoritară, dar o compensație acceptabilă pentru pierderea celor trei județe sud-basarabene. Dobrogea s-a dovedit una dintre cele mai inspirate achiziții teritoriale ale României.

⁹ Cel puțin pe frontul de vest, căci războiul Regatului Român s-a prelungit cu o jumătate de an, până la 4 august 1919, odată cu campania care a dus Armata Română la Budapesta

„Bulevardul seamănă cu bunicul. Amândoi erau dreapți, perfecți și ocrotitori”

– interviu cu **Simona Antonescu** –

Simona Antonescu debutează în anul 2015 cu volumul de povestiri *Fotografii*, roman câștigător al Concursului de Debut al Editurii Cartea Românească/Polirom și al Premiului de Debut al Uniunii Scriitorilor din România. Continuă cu romanul *Darul lui Serafim* (2016), *Hanul lui Manuc* (2017), *Ultima cruciadă* (2018) sau cu cărți de popularizare precum *Maria Tănase – o fântână pe un drum secetos* (2019). Începând din anul 2018 publică la Editura Nemira seria de *Istorie povestită copiilor* (9 volume, de la Decebal la Menemur și la Mihai I, „regele-copil”), iar în iunie 2021 lansează tot la Polirom romanul *În umbra ei*, din care cititorii *Atitudini* au putut citi un fragment în numărul din aprilie 2021.

Întâlnirea noastră a avut loc pe Bulevard, un loc care ne unește. E locul copilăriei mele și în același timp subiectul uneia din poveștile Simonei Antonescu.

R - Ce este relevant despre Simona Antonescu, omul? Care e legătura cu Ploieștiul?

SA - Nu știu ce să mă consider, gălățeană sau prahoveancă? La 6 ani am plecat din Galați și primii ani de școală m-au prins deja în Țința. Mama e din Galați și tata e prahovean. Ei s-au întâlnit la facultate. Așa că școala generală am făcut-o în Țința și liceul la Ploiești. Liceul se numea Constantin Dobrogeanu Gherea, azi este actualul liceu Nichita Stănescu. A fost primul contact de suflet cu Ploieștiul. Venind încoace, mă gândeam la ceea ce știam despre Ploiești încă înainte de liceu. Erau zilele de 1 iunie. În fiecare an mama ne aducea într-un păruț cu căluți și

gărgărite rotitoare, în fața Omniei, de unde am și fotografii.

Pe atunci, liceul avea o clasă de filologie și una de biochimie. Eu tot anunțam că vreau să scriu și la intrarea la liceu m-am simțit un pic păcălită pentru că mi-ar fi plăcut să merg către filologie. Părinții mei îmi spuneau: Bine, bine ai vrea să scrii, perfect, asta e pentru timpul liber, dar ca meserie ce ai dori să faci? Și eu le tot aduceam argumente și căutam meserii care sunt tot mai apropiate de scris, dorind să mă înscriu la clasa de filologie. De exemplu, le spuneam că vreau să fiu profesoară de română. Nu, nu profesoară de română, îmi spuneau, că uite, mama se chinuie cu naveta. Și într-adevăr așa era. Era vremea când posturile acelea erau atât de departe. Nici azi nu îmi dau seama cum ajungea ea la școală și ce traseu făcea între satele prahovene și Țința. O vreme a făcut naveta la Comarnic, o navetă grea. De asta ei încercau să mă îndepărteze de cariera de profesoară. Cu toate că asta este și acum lucrul care îmi place foarte mult. De câte ori mă întâlnesc cu copiii într-o școală sunt cea mai fericită. Nu am reușit să le aduc argumente suficiente părinților, iar felul cum puneau ei problema mi se părea până la urmă și mie foarte logic. Mai ales, înțelegeam utilitatea discursului lor. Nici nu știam pe vremea aceea un scriitor care să trăiască din scris. Dar eram sigură că nu mi-ar fi plăcut să fiu ziarist. Niciodată nu m-am văzut ziarist, mă vedeam mai repede avocat. Așa că am intrat la clasa de biologie-chimie și mi-am zis că o să mă fac inginer chimist și o să scriu doar în timpul liber, ceea ce s-a și întâmplat. Am terminat facultatea la București, în diplomă sunt inginer chimist, am și profesat un an, doi. Am fost căsătorită în Galați. După câțiva ani am divorțat și s-a pus problema să îmi regândesc viața altfel decât o gândisem până atunci. Și atunci la orizont s-a ivit din nou Ploieștiul. Făcusem liceul aici, aveam amintiri frumoase, știam foști colegi. Mi-am cumpărat pur și simplu un apartament și am revenit în oraș. Casa e cea în care stau și acum, aici l-am crescut pe fiul meu, Rareș, toți anii aceștia. La rândul lui Rareș termină facultatea, la Iași.

R - Sunteți autor de cărți pentru copii la Editura Nemira. Aveți multe întâlniri cu cei mici. Legat de acest lucru, mi-a plăcut când spuneți că

scrieți pentru toți copiii de azi care mâine vor căuta răspunsuri. Am descoperit acolo două personaje, Ilinca și Călin. Ei, cu ajutorul unui manuscris magic, se pot întoarce în timp. Sunt personaje reale sau fictive?

SA - Editura Nemira mi-a propus un proiect, *Istoria povestită copiilor* și inițial pe coperta primei cărți au apărut zece titluri din care am scris nouă. Mi-au propus că, așa cum scriu pentru oamenii mari și-i împrietenesc cu istoria, la fel să fac și cu copiii. Scheletul proiectului se bazează pe aventurile a doi frați din prezent cu care copiii de azi să empatizeze foarte repede, să se recunoască în ei și să îndrăgească istoria. Ilinca și Călin nu sunt personaje fictive. Modelul sunt eu și fratele meu. Relația dintre cei doi frați, relația cu bunicii și părinții este ceea ce am trăit eu, iar multe din scenele care se petrec în prezent sunt amintirile mele din copilărie. Și eu, la fel ca ei, visam tot timpul să găsesc tot felul de manuscrise misterioase și vechi.

R - Cum poți să construiești un personaj veridic dintr-o epocă în care nu ai trăit? Ultima carte pe care v-am citit-o a fost Darul lui Serafim și la un moment dat, citind, m-am surprins că îmi îndrept spatele copiiindu-l pe Serafim, cel din carte.

Serafim are un model în realitate. E un model prahovean. El era un soi special de om fără locuință și cu o viață complicată, dar cu multă mândrie. Amintirile mele nu sunt foarte exacte, ci cum e mai frumos, sunt un pic „încețoșate”. Tot ce știam bine despre el este că făcuse războiul împreună cu bunicul meu. Atunci când s-au întors acasă, bunicul a reușit să-și reia viața, dar el nu a reușit să treacă peste traumă. I se spunea Moftorel. Acest Moftorel n-a mai reușit să se integreze sub nicio formă. Atunci bunicul îl primea în anotimpurile reci să doarmă prin acareturile casei, fie în bucătăria de vară, fie pe terasa acoperită. Iar când părinții mei au construit casa, în primul an, când casa nu era ridicată în totalitate, acolo a dormit el primul, nu noi. De ce îi ziceau Moftorel? Nu am întrebat, pentru că mie mi se părea normal să-l cheme așa. Acum nu mai am pe cine să întreb. Când se desprimăvăra, lui Moftorel îi era rușine să profite prea mult de găzduirea noastră, așa că pleca. Nu știu unde. Își lua toate bagajele și mai venea când nu mai avea nimic și îi era foame, în toamna următoare. Așa că l-am construit după tot ce mi-am adus aminte din el.

Să descriu un personaj nu mi-a fost greu. Când citesc o carte, un studiu istoric, de pildă, una citesc și alta e în capul meu și atunci încep să derulez imagini. Ca pe un film. În filmele pe care le văd în minte sunt

toate detaliile despre care scriu după aceea. Chiar dacă citesc o lucrare științifică, intru în ea ca într-o poveste. Clar, orice cititor „intră” în cartea pe care o citește. Nu văd cum altfel s-ar putea întâmpla, ca și cititor te transformi, ești acolo. Ești unul dintre ei. Poate empatizezi cu personajul principal, poate cu unul din personajele secundare. Mie mi-e foarte ușor să reușesc chestia asta în lucrări de istorie. Și încă dinainte de a-mi da seama că aș putea să fac ceva din lucrarea pe care o studiez mă gândeam la caracterele oamenilor. Întotdeauna când întâlneam o decizie luată de cineva important, mă gândeam: oare ce ar fi făcut tata în situația respectivă? Și insistam asupra gândului acesta: dacă ar fi fost tata, cu siguranță istoria țării ar fi fost alta. Dar dacă aș fi fost eu? Eu aș fi putut să fac cutare lucru? Astfel de întrebări îmi stârnesc mie studiul unui tratat de istorie. Apoi anumite lucruri țin de o creativitate vizuală pentru care nu am nici un merit și cred că nimeni nu-l are. Și desigur, ancorele pe care le adaug sunt emoționale.

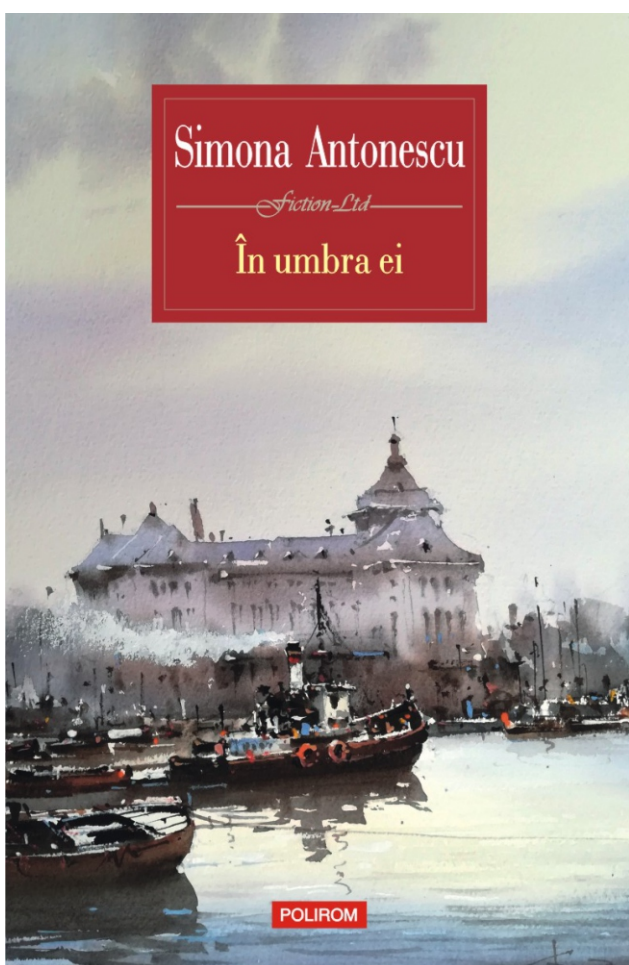
Ceea ce mi-a plăcut să fac dintotdeauna a fost să înțeleg faptele reprobabile care s-au întâmplat. Simt nevoia să le înțeleg. Refuz să cred că, să zicem, un voievod din pură răutate și-a omorât toți boierii. Mi se pare simplist modul acesta de-a vorbi. Îmi iau, de asemenea, și toate detaliile vremii respective și privesc lucrurile în contextul unei întregi epoci sau a întregii Europe, pentru că niciodată nu am fost singuri și izolați aici și nu are cum să nu te influențeze ce se întâmplă la nivel mai mare.

R - Hanul lui Manuc, la fel ca primele romane, Fotograful Curții Regale și Darul lui Serafim, au ceva în comun. În prezentare lor se spune că se situează toate sub aceeași inscripție heraldică: „Dacă nu revezi trecutul, nu vezi prezentul și nu prevezi viitorul.” Clarificarea trecutului îți oferă energie pentru viitor, mi se pare important și frumos spus.

SA - Acestea sunt cuvintele doamnei Mădălina Ghiu, redactorul primelor mele cărți. Nu sunteți prima care-mi spune despre fraza aceasta și într-adevăr și mie mi-a atras atenția atunci când am citit-o.

R - Cum faceți legătura cu cititorul ploieștean?

SA - Legătura e mediată de librăria Humanitas din Ploiești. La fiecare carte am avut lansare acolo și recunosc că e locul unde am cunoscut mare parte din cititorii mei ploieșteni. Sunt foarte mulți care vin și pe Facebook și chiar dacă nu mai sunt atât de activă ca anii trecuți în zona asta, ei îmi scriu mesaje. Așa mă simt apropiată de ei. Toată recunoștința pentru cei de

la Humanitas, unde încerc să țin pasul ca să facem ceva în fiecare an. Uneori se potrivește, uneori nu. Deja pentru această ultimă carte de exemplu, am discutat chiar zilele trecute despre o eventuală lansare.

R - Care este raportul cu lumea scrisului?

SA - Fiecare scriitor este o personalitate diferită. Recunosc că-mi place grupul acela care organizează F.I.L.I.T. (Festivalul Internațional de Literatură și Traducere) Iași, dar de la fiecare am ceva de învățat. Ioana Pârvulescu, Alina Pavelescu, Radu Paraschivescu, Lucian Teodorovici, Dan Lungu sunt doar câteva modele ale mele în ale scrisului. Mi-ar plăcea să scriu precum Radu Paraschivescu, de exemplu, de fapt, cine n-ar vrea asta, dar învăț mult și din acele cărți care nu-mi plac. Vorbesc de stil, nu de tematică. Personal, am învățat să nu depășesc șase rânduri pentru o frază. Caut întotdeauna ca frazele să stea în picioare, să-l atingă pe cititor, chiar și scoase din context. Un stil de scris pe care îl admir este acela în care pot citi un mic fragment ca pe o bijuterie, fără legătură cu restul textului. Și nu mă desprind de un pasaj care nu îndeplinește această cerință până nu îmi dau seama cum cred eu că trebuie mai bine formulat. De fapt, mintea noastră reconstruiește încontinuu.

Legat de povestiri, după *Hanul lui Manuc*, unde am folosit mult povestirile de acasă, oamenii veneau să-mi spună: „Chiar așa era!” Pentru că poveștile lor coincideau cu ceea ce scrisesem sau pentru că cititorii se regăseau în atmosfera din carte, prin povestirile lor proprii. Fiecare dintre noi intrăm în carte și participăm ca personaj acolo.

R - O invitație cititorilor revistei „Atitudini” pentru ultima dumneavoastră carte cu speranța că ne vom revedea curând la lansările din Ploiești?

Prima lansare a cărții *În umbra ei* a fost la Palatul Mogoșoaia. E prima lansare cu public după mult timp și unde cartea s-a întâlnit cu tabloul care apare pe copertă. Pictorul Corneliu Drăgan-Târgoviște a prezentat lucrarea în cadrul unei expoziții personale și a dorit să-mi dăruiască acel tablou. Acum plănuim un eveniment împreună cu Librăria Humanitas din Ploiești, dar este încă devreme pentru detalii.

Închei discuția noastră aducându-vă în față câteva rânduri despre Ploieștiul Simonei Antonescu:

Castanii de pe bulevard au mai îmbătrânit (...)
Gara continuă să privească drept către oraș de-a lungul bulevardului ca printr-un ocean. Frumoasa casă „Radu Stanian” moare în insula ei de două palme, înconjurată de trei străzi și multă liniște.(...)
*Trupul găunos și uscat al celui dintâi castan de pe bulevard a fost scos. În locul lui crește azi un pui de castan, căutând pesemne amintiri uitate în miezul pământului cu rădăcinile lui tinere. (Simona Antonescu – „Bulevardul cu castani”, în vol. colectiv *Cât de frumos poate fi un oraș urât*, 2017)*

A consemnat
Ivone Scărlătescu

Actualitatea culturală

După ce a apărut, în urmă cu câțiva ani, un disc *Ploiești Jazz Trio* al formației alcătuite din Sorin Zlat (pian), Răzvan Cojanu (bas), Laurențiu Ștefan (tobe), sub genericul cunoscutului festival de jazz, a cărui primă ediție a avut loc la Ploiești, studioul Filarmonicii noastre „Paul Constantinescu” a produs alte două înregistrări deosebite, sub conducerea directorului general Vlad Mateescu, de asemenea cu sprijinul A&A Records și Mioritic Media Consulting (producător executiv: Andi Enache).

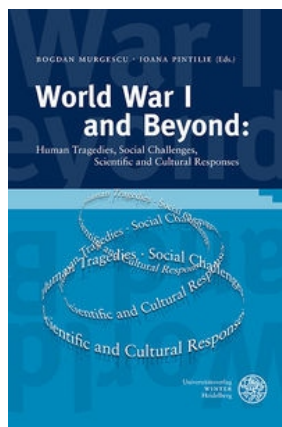
Este vorba de *Planetele* de Gustaf Holst și de *Carmina Burana* de Carl Orff; acesta din urmă este

redarea unui spectacol deosebit, susținut în martie 2018 pe scena Casei de Cultură a

Sindicatelor. Coordonați de dirijorul Tiberiu Soare, alături de Pavel Șopov, dirijor de cor al Filarmonicii „Oltenia”, Mihai Nae, dirijorul corului de copii *Allegrezza* al Colegiului de Artă „Carmen Sylva” din Ploiești, cu participarea lui Cezar Florin Ouatu, „The Voice”, a sopranei Ramona Păun și a baritonului Ștefan Ignat, au evoluat peste 150 de artiști, în orchestră și în cele două coruri, consemnându-se o premieră pentru orașul Ploiești.

Discul este urmat de un CD bonus cu lucrarea clasică pentru urbea noastră, *Simfonia ploieșteană* de Paul Constantinescu – proiect realizat și cu sprijinul BES. Beauty & Science România (manager: Mocanu Martha). Nefiind anunțată pe coperta I a discului, această distribuție mai degrabă discretă a *Simfoniei ploieștene* (într-o înregistrare neprecizată) este o adevărată surpriză pentru iubitorii muzicii și ai orașului.

A apărut *World War I and Beyond: Human Tragedies, Social Challenges, Scientific and Cultural Responses*, sub coordonarea lui Bogdan Murgescu și a Ioanei Pintilie, la Universitätsverlag WINTER Heidelberg.

Volumul este interfața editorială a colocviului organizat la București, în toamna lui 2018, sub egida

Humboldt-Kolleg, focalizând pe dimensiunea războiului în Europa Centrală și de Est și este alcătuit din 13 studii, grupate în trei mari secțiuni: „Intellectuals Facing the Challenges of World War I”, „Societies Dealing with War Traumas” și „Nations and States Coping with War and Peace”. Semnează specialiști în istorie, fizică, medicină sau matematici din România, Croația, Cehia, Serbia: Victor Neumann, Mircea Flonta, Oltea Joja, Andrei Florin Sora, Aleksandar Jakir, Roman Holec, Alin Matei, Milan Ristović, Maciej Górni, Ștefan Neațu, Ioana Ionel, Temistocle Bîrsan, Dan Tiba, Cătălin Vasilescu. Colaboratorul nostru Dorin Stănescu, specialist în istoria culturală a trenului, participă aici cu studiul „Ulysses in the World War I. Returning by Train at the End of the War. A View from Literature, Memoirs and Diaries”.

Al doilea volum din *Traversând Ploiești*, în curs de apariție la Editura ATOM, spune povestea unui oraș în devenire de-a lungul a peste un veac, veacul modernității noastre decisive, trecut și virtualitate deopotrivă, începând cu 1871, anul primei fotografii cunoscute a urbei, realizate de atelierul Kotecki & Rudniki din foisorul vechii primării (aproximativ pe locul hotelului Prahova), până după 1980, practic după ultima reconfigurare majoră a orașului, realizată în ultimul deceniu al comunismului.

Albumul realizează astfel o incursiune în ceea ce a fost, dar și în ceea ce ar fi putut fi, arhiva Consproiect punând la dispoziție o serie de machete, care arată nu doar principalele obiective (Casa Sindicatelor, Hotel Central, Magazinul Omnia), ci și împrejurimile lor, centrul orașului, în ansamblu. Se intră în magazinele și prăvăliile timpului: din 1963 datează imaginile cu magazinele de la blocul „7

etaje”, cu cele din noul Centru Civic sau de pe Gheorghe Lazăr, cum ar fi alimentara „Sănătatea”, magazinele de menaj sau librăria „Cartea Rusă”. Nu sunt ocolite nici alte edificii: este impresionant interiorul bisericii Sf. Constantin și Elena la 1904 și la 1916, dar și cel al Halelor, văzut la inaugurare, în anii 1930, precum și 30 de ani mai târziu, la jumătatea anilor '60. Foaierul și sala de spectacole ale cinematografului central, la nivelul aceluiași an 1960, fac dovada unui adevărat timp de glorie la nivelul infrastructurii artistice: pe afiș, afară, era anunțat filmul *Fantomas*. Și, tot aici, câteva imagini din interiorul dispărutului cinematograf „Progresul”, de pe strada Basarabi.

Miza volumului poate fi citită și în aceste veritabile vizite „de interior”; un loc aparte îl ocupă „Micul Luvru”, fostul sediu al Băncii Centrale din Ploiești, pe locul căruia se va construi blocul Unirea. Clădirea, în stil neobaroc, a fost ridicată la sfârșitul secolului al XIX-lea de Ghiță Ionescu, „bunicul omului politic Mircea Ionescu-Quintus, după planurile arhitectului Leonida Negrescu. În perioada comunistă, vechea bancă va găzdui la parter magazinul alimentar Comaliment, denumit mai târziu Mercur”, ne informează nota explicativă. În imaginile luate imediat după cutremurul din 1977 se probează caducitatea clădirii pentru a constitui, fără îndoială, o piesă importantă în demolarea unui simbol al orașului – ce supraviețuise războaielor mondiale și calamităților naturale. Clădirea pare a fi pustie, fără mobilier chiar – doar pe un perete mai atârână un tablou al tovarășului Nicolae Ceaușescu, nefiresc de tânăr, zâmbind.

Foarte bine reprezentat este și personajul colectiv: asistăm la întruniri politice, precum cea din 1906, parade militare, cu ocazia lui 10 mai, la 1904, la 1908, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, defilări ale armatei germane (în Primul Război, în Al Doilea Război), cozi la alimente, în vremea comunismului – dar și evenimente ale cotidianului, precum piața sau oborul, cu țărani, târgoveți, copii de prăvălie sau feciori de bancheri, cum ar fi băiatul bancherului G. N. Stoicescu, ofițer de carieră, împreună cu fetița sa, în casa părintească, undeva în perioada antebelică.

Astfel, plimbarea lui Alin Tomozei în timp și spațiu este făcută cu migală cu care se descifrează un palimpsest; pentru cititorul tânăr, fără experiență, care nu vede decât un spațiu gol sau un edificiu aparent nesemnificativ, albumul *Traversând Ploieștii* este cel mai bun vademecum, așa cum, de departe, este cel mai bun reper și pentru cei care nu au uitat nimic. Și nu am uitat. (fragment din prefața celui de-al doilea volum al albumului)

Lucian Avramescu, *Confesiunile unui mut care a vorbit cândva*, Prefață „Cu vocea pe voce călcând” de Katia Nanu, Editura AM Press, 2020, 496 p.

Impresionantul jurnal al poetului Lucian Avramescu este o incursiune în lumea celui care nu mai cuvântă, dar se exprimă, cu un puternic accent de patos, prin scris, utilizând toate mijloacele lumii de azi, de la conturile de Facebook la blog; astfel se alcătuește acest discurs, compus din dorințe, vise, fapte, idei, dialoguri, poeme, așteptări – relatare directă a mersului lumii, văzut din Muzeul Pietrei de la Sângeru, fantastică lucrare a celui care a fost, printre altele, coordonator al *Scânteii tineretului*, o colecție de obiecte țărănești din piatră și de alte obiecte artistice. Urmărind date și fapte de-a lungul anului 2020, anul pandemiei, din primăvară până în toamnă, se aude pertinent vocea unui spirit aplecat asupra întrebărilor lumii, depănând amintiri cu și despre Nichita Stănescu, Dumitru Velea, Alexandru Tomescu (muzicianul este nepot poetului, cântând la o vioară Stradivarius), sarcastic sau blând, ponderat sau exaltat, un spirit aflat în dialog cu oameni, voci și stări de ieri sau de azi, aduse toate în prezentul atemporal de la care se reclamă orice creator.

Vacanța la muzeu este numele proiectului ce se desfășoară de peste 10 ani la Muzeul de Artă din Ploiești, reunind copii de până la 14 ani, de-a lungul lunilor iulie și august, în grupe diferite de

vârstă. În acest an a fost coordonat de conservator Gabriela Postelnicu, muzeograf Mihaela Dobre, educator muzeal Oana Petrache (pentru grupa mică), respectiv muzeograf Anca Bratu, muzeograf Mihaela Ichim, muzeograf Ioana Neculea, pentru grupa de vârstă mare. Cu vernisajul expoziției pe 31 august a.c., „Vacanța la muzeu” de anul acesta a avut, cum era de așteptat, un număr mai mic de participanți decât înainte de pandemie, dar în creștere, comparativ cu anul trecut, entuziasmul micilor participanți fiind oricum debordant și demonstrând astfel familiarizarea cu capodopere din muzeu, cu tehnici de desen și cu universuri tematice.

„Boxul este un bun ambasador al României”

INTERVIU cu TITI TUDOR (PROSOP)

Miahi Ioachimescu

Am cunoscut mulți sportivi și antrenori, care au făcut istorie pentru România și pentru Ploiești. Domnul Titi Tudor este însă un om special, un om despre care s-ar putea scrie cărți de succes sau s-ar putea face filme. Dânsul pare un personaj coborât din filmele despre box făcute la Hollywood. Îi mulțumesc pentru prietenia cu care mă onorează și îi doresc să „inventeze” primul campion olimpic al României la box. Știu că este greu, dar nu imposibil.

1. Ce ne puteți spune despre copilăria dvs.?

Începutul este și frumos, dar este și dureros. Eu vin dintr-o comună din apropiere, la 47 km, comuna Sălciile. Am venit ca orice copil, pe timpul acela, la o școală profesională pentru a învăța o meserie.

2. În ce an sunteți născut?

Sunt născut în 1955. Viață lungă și frumoasă, mai ales în box. Am venit în anul 1970 în Ploiești, la școala profesională de chimie, cum era înainte, pentru meseria de lăcătuș mecanic pentru locomotive diesel. Acolo am luat examenul pentru a putea avea și eu o meserie, ca sportiv. În anul 1969 am văzut, la televizor, Campionatele Europene de Box de la București. Am fost impresionat, în mod deosebit, de Calistrat Cuțov, care a și ieșit campion european. Era un sportiv de mare calitate.

3. Avem un singur campion olimpic la box. Pe Nicolae Linca. A murit...

Avem vicecampion olimpic, dar nu campion. Sper să nu plec de pe lumea asta până nu voi vedea un român campion olimpic.

4. Ați început, deci, cariera în box în anul 1969?

După ce l-am văzut pe Calistrat Cuțov, în ring, am zis... vreau să fac box. Când am venit în Ploiești, prima dată m-am dus la fotbal. În cartierul Mimiș, activa echipa *Vagonul Ploiești*. La întoarcere m-am luat la hartă cu niște băieți care m-au alergat... Așa m-am decis să merg la box. Am ajuns la o sală de box care se numea Rafinorul Ploiești. Am decis să rămân la box.

5. Care este cea mai mare performanță a dv. ca sportiv?

Sunt vicecampion al României, la seniori, în anii 1977 și 1978. În anul 1974 am câștigat locul trei la Campionatul European de Tineret, de la Kiev. Sunt campion balcanic și am câștigat medalia de bronz la Campionatul European din 1977, de la Halle din fostul RDG.

6. S-a schimbat mult Ploieștiul de când erați tânăr sportiv?

Enorm. Pot spune că sunt contemporan cu schimbările care au avut loc în Ploiești din 1969 încoace. S-a schimbat mult partea de nord, centrul. Știu locurile pe unde mă plimbam.

7. La ce vârstă ați pus mânușile în cui?

La vârsta de 31 ani.

8. Ați numărat vreodată câte lupte ați avut?

Am peste 300 meciuri, dintre care 220 sau 225 câștigate. Am numeroase turnee internaționale câștigate și la tineret, dar și la seniori.

9. Se spune că niciun boxer nu știe să se oprească la timp. Nu știe să evite ultima înfrângere. Este adevărat?

Așa este. Fiecare boxer are dorința de a face, de a câștiga de a rămâne în lumea boxului. Cei care au dragoste, pentru acest sport continuă. Pot deveni antrenori, instructori.

10. Vă place mai mult postura de antrenor sau vă este dor de viața din ring?

Îmi este dor de tinerețe. A fost frumos și ca sportiv, dar este frumos și ca antrenor.

11. Vine inevitabil această întrebare. Dvs. sunteți cel care l-ați descoperit pe Leonard Doroftei. De când îl știți?

De când a venit în sală. Din anul 1984. Leonard Doroftei este născut în anul 1970. În anul 1984 eu boxam ultimele meciuri, ca sportiv, la Campionatul Național. Deja mă apucasem de antrenorat. Eram într-o dilemă... Să mă las, să nu mă las. Mi l-a adus un băiat (Alexandru Auruș), care era coleg cu el. Maestre, vă aduc un băiat bun. L-a bătut la box și pe fratele meu, care este mai mare cu doi ani, ca el. S-au bătut pentru o țevă de plastic, pentru cornete. Maestre, asta îi bate pe toți.

12. Avea calități native?

După prima zi de antrenamente mi-a spus „maestre”. S-a dus în fața oglinzii și a început să facă exerciții cu stânga. M-a întrebat. E bine? I-am spus că da. M-a impresionat faptul că a venit zilnic. Era foarte serios.

13. Vă dați seama când îi vedeți, pentru prima oară, dacă au calități?

De regulă, da. Pe vremuri ne ajuta faptul că în școală se făcea educație fizică foarte serios. Copiii veneau formați pentru mișcarea sportivă. Era bună și „Daciada” pe care toată lumea o înjura...

14. Ar trebui reformat campionatul de box românesc?

Nu campionatul de box... Tot sportul românesc. Ar trebui să se facă mișcare sportivă obligatoriu în școli. Dacă nu facem sport, nu suntem o națiune sănătoasă. Trebuie neapărat să punem accentul pe sport. Sportul te educă, te formează ca om... Eu cred că sportul (și boxul, bineînțeles) este un bun ambasador al României.

15. Ce competiție v-a fost cea mai aproape de inimă?

În anul 1977 am câștigat „Centura de Aur” a României. Era o competiție foarte puternică. Veneau boxeri cubanezi, ruși. Se vindeau bilete, pe sub mână, la Sala Polivalentă.

16. Ce ne mai puteți spune despre medalia de bronz din 1977, de la Europeanul de la Halle?

Am bătut un neamț, la el acasă. Am bătut deci un rus, un neamț, un iugoslav și am pierdut la baraj la un polonez.

17. Dintre boxerii de top, cu cine v-ați intersectat la loturile naționale?

Am avut onoarea să fiu coleg, la lotul național, cu idolul meu, Calistrat Cuțov. Am fost, de asemenea, coleg și cu Simion Cuțov (triplu campion european), dar și cu Ion Alexe (vicecampion olimpic în 1972, la Munchen).

18. Ce ne puteți spune despre sala dvs.? Dar despre copiii pe care îi antrenați?

Suntem o sală unicat, în Europa, cu o suprafață de 600 metri pătrați, unde sportivii au casă, masă, antrenamente și competiții. Am 60 de copii legitimați. Majoritatea învață la Liceul de la Bărcănești, cu care țin permanent legătura. Aici stau permanent cam 10, 12 copii.

...Boxul este sportul oamenilor săraci, iar mulți dintre copii vor să ajungă campioni. Am reușit să vin cu doi campioni naționali (Ghinoiu Marian și Dumitrescu Iulian) la Campionatul Național de Tineret de la Brăila 2021. Ambii vor participa, în luna octombrie, în Muntenegru, la Campionatele Europene. S-ar putea să merg și eu. De regulă, mă feresc să merg la astfel de competiții pentru a nu mai avea probleme cu inima, așa cum am avut în Rusia.

...Avem, de asemenea, și secție de box feminin la CSM Ploiești, care cuprinde în jur de 12 fete. Printre ele avem și două campioane naționale (Botică Livia Maria și Bănică Geanina) și o vicecampioană națională (Isabela Pîrvu). Toate cele trei fete au câștigat Cupa României în ultimii trei ani, iar Botică Livia Maria a ieșit campioană europeană la Sofia 2020, la plus 80 kg. Toate fetele vor participa, și ele, la Europenele din Muntenegru.

19. A venit, inevitabil, și ultima întrebare. Mai poate da Ploieștiul un campion ca Doroftei?

...E greu de anticipat așa ceva. Campioni ca el se nasc greu. Avem însă sportivi talentați de care, cu siguranță, veți mai auzi. Pe lângă cei menționați mai sus aș vrea să îi amintesc și pe George Dumitrescu, Valentin Bîrzan, Cosmin Bănică, Cătălin Bănică, David Pandele, Fabian Stroe sau Andrei Vilson.

Luca Ștefan Dănescu (Premiul II)

7/26/2021 9:07 P